

2008. évi törvény

az előadóművészeti szervezetek működéséről, támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól

A törvény azt a felismerést fogalmazza meg, hogy az élő, jelen idejű előadóművészeti alkotás olyan, semmi mással nem helyettesíthető társadalmi tevékenység, amely ápolja és fejleszti a társadalom kulturális, szellemi állapotát, az anyanyelvi kultúrát, a társadalmi önismeretet és szolidaritást, elősegíti az európai és ezen belül különösen a magyar kulturális emlékezet fenntartását. A törvény a globalizáció és a tömegkultúra hatásaival szemben védi a magyarországi előadóművészetek, a színház-, tánc- és zeneművészet művelését és fejlesztését.

A színház-, tánc- és zeneművészet sokszínűségének és értékeinek gyarapítása, az előadásoknak, koncerteknek a közönség széles rétegeihez való eljuttatása, a gyermek- és ifjúsági korosztály előadóművészetekre fogékony nézővé nevelésének előmozdítása, a hazai előadóművészet nemzetközi jelenlétének elősegítése, a határon túli magyar kultúra ápolása, a hazai nemzeti és etnikai kisebbségek művészeti életének támogatása, az előadóművészeti intézményrendszer fejlesztése, a közpénzek hatékony felhasználását elősegítő támogatási rendszer megteremtése, valamint az Alkotmányban megfogalmazott állampolgári kulturális jogok érvényesülése érdekében a Magyar Köztársaság Országgyűlése a következő törvényt alkotja:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Cím

A törvény célja

1. § (1) E törvény célja, hogy:

- a) elősegítse az előadóművészeti élet szabadságának megvalósulását,
- b) hozzájáruljon a művészeti kulturális kifejezések sokszínűségének kiteljesedéséhez,
- c) elősegítse az állampolgárok, különösen a gyermek és ifjúsági korosztály hozzáférési lehetőségeit a színház, tánc- és zeneművészeti alkotások, előadások megismeréséhez,
- d) ösztönözze az államháztartáson kívüli források bevonását az előadóművészeti szervezetek működésébe, működtetésébe, fejlesztésébe,
- e) elősegítse magyar nyelvű alkotások létrejöttét, ide értve a határon túli előadóművészeti szervezetek értékteremtő tevékenységét is, magyar szerzők műveinek előadását, hazai nemzeti és etnikai kisebbségek nyelvén születő alkotások létrejöttét és bemutatását, és ezzel is gyarapítsa a nemzet kulturális vagyonát és örökségét,
- f) ösztönözze a művészeti értéket képviselő előadásokkal, hangversenyekkel ellátatlan területek kulturális felzárkózását, lehetőséget biztosítva a társadalmi leszakadás, valamint a szegregáció csökkentésére,
- g) elősegítse a közpénzek hatékony és átlátható felhasználását.

(2) Ezen célok megvalósítása érdekében:

- a) meghatározza a színház-, tánc- és zeneművészeti szervezetek központi költségvetési támogatásának szabályait,

- b) megállapítja az előadóművészeti szervezetekre vonatkozó hatósági és egyéb állami feladatokat,
- c) megállapítja az előadóművészeti szervezetekben foglalkoztatottakra vonatkozó sajátos munkajogi szabályokat, valamint
- d) támogatja a színház-, tánc- és zeneművészet hazai és nemzetközi mobilitását, színvonalas külföldi alkotások magyarországi bemutatását, és magyar alkotások külföldi megjelenését.

2. Cím

A törvény hatálya

2. § E törvény hatálya kiterjed az előadóművészeti szervezetekre, azok fenntartóira, az előadóművészeti szervezetekkel munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló természetes személyekre, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságokra valamint az előadóművészeti szervezetek működésével összefüggő közigazgatási hatósági és szolgáltatási feladatokat ellátó szervezetre.

3. Cím

A törvény alapelvei

3. § (1) Az Alkotmányban biztosított művelődéshez való jog érvényre juttatásának elősegítése érdekében az állam a központi költségvetésből előadóművészeti szervezeteket tart fenn és - az e törvényben foglalt feltételek szerint - hozzájárul ahhoz, hogy a helyi és kisebbségi önkormányzatok (a továbbiakban együttesen: önkormányzat) az önként vállalt helyi közszolgáltatási feladatellátás körében megteremthessék az előadóművészeti tevékenység feltételeit, továbbá támogatja az egyéb, az előadóművészeti tevékenység megújítását és sokszínűségét szolgáló előadóművészeti szervezetek törekvéseit.

(2) A helyi önkormányzatok a (1) bekezdés szerinti feladatellátást előadóművészeti szervezet fenntartásával vagy annak támogatásával (közszolgáltatási szerződés) valósíthatják meg.

II. FEJEZET

AZ ELŐADÓMŰVÉSZETI SZERVEZETEKSEL KAPCSOLATOS JOGKÖRÖK

1. Cím

A miniszter

4. § A kultúráért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) az e törvényben meghatározottak szerint ellátja az előadóművészeti tevékenységgel kapcsolatos ágazati feladatokat.

E körben a miniszter feladatai különösen:

- a) Előkészíti az előadóművészeti területet érintő jogalkotás során a szabályozás tervezeteit és e törvény felhatalmazása szerint rendeletben szabályozza az előadóművészeti szervezetek támogatásával kapcsolatos kérdéseket.
- b) Az e törvényben és a költségvetési törvényben előírtak szerint végzi az előadóművészeti szervezetek központi költségvetési támogatásával kapcsolatos feladatokat.

- c) Gyakorolja a központi költségvetési szervként működő előadóművészeti szervezetek feletti alapítói és felügyeleti jogokat, valamint támogatja az állam tulajdonosi részesedésével működő előadóművészeti nonprofit gazdasági társaságok (a továbbiakban együttesen: állam által fenntartott előadóművészeti szervezet) feladat-ellátását.
- d) Legfeljebb öt évre szóló, többször megújítható közszolgáltatási szerződést köt meghatározott művészeti feladatokra kivételesen magas színvonalú művészi teljesítményt felmutató, hazai és nemzetközi szinten kiemelten elismert – nem állami tulajdonú - előadóművészeti szervezettel.
- e) Kialakítja szakmai véleményét az I.-III. kategóriába sorolt színházak, balett- vagy táncgyűttesek, valamint az I. kategóriába sorolt zenekarok és énekkarok átalakításával, más szervezettel történő összevonásával, jogutód nélküli megszüntetésével kapcsolatban, melyet a döntéshozatal során ismertetni kell.
- f) Működteti az Előadóművészeti Tanácsot.

2. Cím

Az Előadóművészeti Tanács

5. §. (1) Az Előadóművészeti Tanács (a továbbiakban: EMT) döntés-előkészítő és javaslattevő feladatot ellátó testület.

(2) Az EMT feladata különösen

- a) a miniszter felkérésére vagy saját kezdeményezésére javaslatot tesz az előadóművészeti tevékenységet érintő szabályozási kérdésekben,
- b) figyelemmel kíséri és véleményezi az előadóművészeti terület helyzetét és lehetőségeit, különös tekintettel az előadóművészeti szervezetek támogatási rendszerére és ha szükséges, javaslatot tesz a felülvizsgálatra,
- c) az előző költségvetési év teljesítési adatainak ismeretében véleményt nyilvánít a központi költségvetési hozzájárulás keretösszege felosztásának arányait illetően,
- d) az előadóművészeti szervezet munkáltató vezetője munkakörének betöltésére kiírt pályázati eljárás során – az érintett szakmai kollégium javaslata alapján - tagokat delegál a szakmai bizottságba,
- e) előzetesen véleményt nyilvánít a 4. § d) pontja szerinti szerződés megkötéséről,
- f) szakmai vélemény kialakításával segíti a minisztert a 4. § e) pontjában foglaltakra vonatkozó álláspontjának kialakítása előtt,
- g) tevékenységéről két évente jelentést tesz a miniszternek.

(3) Az EMT 18 tagú. A tagok mandátumának időtartama öt év, amelynél rövidebb időszakot a küldő szervezetek határozhatnak meg.

Tagjai:

- a) az érintett előadóművészeti ágak (színház, független színház, tánc, zene) jelentős számú tagsággal rendelkező művészeti szakmai szervezetei által delegált 2-2, összesen 8 fő,
- b) az országosan reprezentatív művészeti szakszervezetek által delegált 1-1, összesen 2 fő,
- c) az előadóművészeti szervezetet fenntartók (tulajdonosok) országos érdekképviselői szervezetei által delegált összesen 2 fő és a fővárosi önkormányzat által delegált 1 fő, és
- d) az egyes előadóművészeti ágak elismert művészei és művészeti szakemberei közül a miniszter által felkért 2 fő,
- e) az előadóművészeti felsőoktatási intézmények képviselőjében 1 fő,

- f) az államháztartásért felelős miniszter képviselőjében 1 fő,
 - g) a miniszter képviselőjében 1 fő.
- (4) Az EMT ülésein tanácskozási joggal részt vehetnek a határon túli előadóművészeti szervezetek képviselői.
- (5) Az EMT három állandó szakmai kollégiumot hoz létre a színház-, a tánc-, illetve a zeneművészet területét érintő, különösen a (2) bekezdésben felsorolt kérdések vizsgálatára, állásfoglalások és javaslatok kialakítására.
- (6) Az EMT maga állapítja meg működésének rendjét (ügyrendjét).
- (7) Az EMT állásfoglalásai, javaslatai nyilvánosak.

3. Cím

Az előadóművészeti iroda

6.§ (1) Az előadóművészeti iroda ellátja az előadóművészeti szervezetek működésével összefüggő következő közigazgatási hatósági és szolgáltatási feladatokat:

- a) az állam által fenntartott és az e törvény szerint támogatást igénylő előadóművészeti szervezetekről nyilvántartást vezet,
 - b) a nyilvántartásba vett előadóművészeti szervezeteket e törvény szerint besorolja,
 - c) igazolja a támogatások igénybevételeire vonatkozó jogosultságot, valamint kiállítja az adókedvezményekre jogosító, a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 4. § 39. pontja szerinti támogatási igazolást,
 - d) előadóművészeti adatszolgáltatási tevékenységet végez,
 - e) ellátja az EMT működtetésével kapcsolatos adminisztratív feladatokat,
 - f) ellátja az e törvényben vagy e törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott egyéb feladatokat.
- (3) A (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt eljárásokra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (4) Az iroda által e törvény alapján végzett nyilvántartási, besorolási tevékenységért külön jogszabályban meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

III. FEJEZET

AZ ELŐADÓMŰVÉSZETI SZERVEZETEK NYILVÁNTARTÁSA ÉS BESOROLÁSA

7. § (1) Az állam által fenntartott és az e törvény szerint támogatást igénylő, költségvetési szervként vagy a külön törvény szerint közhasznúvá minősített szervezetként működő előadóművészeti szervezetekről az előadóművészeti iroda nyilvántartást vezet.

(2) A nyilvántartás tartalmazza a támogatást igénylő szervezet nevét, székhelyét, telephelyeit, cégjegyzékszámát, bírósági nyilvántartási számát vagy törzskönyvi nyilvántartási számát továbbá a besorolási kategóriáját (11-12.§). Ezen adatok nyilvánosak, és az előadóművészeti iroda honlapján hozzáférhetőek.

(3) Külön jogszabály a jelen szakasz alkalmazása során a törvényben meghatározott célok teljesüléséhez szükséges egyéb – személyes adatok körébe nem tartozó- adatok nyilvántartásba vételét is előírhatja.

8. § (1) A nyilvántartásba vételi eljárás kérelemre indul. A kérelmet az előadóművészeti szervezet fenntartója, ennek hiányában a szervezet képviselője (a továbbiakban: a kérelmező) nyújtja be.

(2) A nyilvántartásba vétel és a besorolás alapjául szolgáló adatokban bekövetkezett változást a kérelmező - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - köteles bejelenteni az előadóművészeti irodának a változástól (annak ismertté válásától) számított 15 napon belül.

(3) Ha az adatváltozás következtében a nyilvántartásban foglaltaktól eltérően kell az előadóművészeti szervezetet besorolni, az előadóművészeti iroda hivatalból indít eljárást.

(4) Az (2) bekezdésben meghatározott változás-bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén az előadóművészeti iroda a támogatást igénylővel szemben ötvenezer forint bírságot szab ki.

9. § A nyilvántartásból törölni kell az előadóművészeti szervezetet, ha

- a) ezt a fenntartója, ennek hiányában a szervezet képviselője kéri,
- b) az előadóművészeti szervezet jogutód nélkül megszűnik,
- c) a nyilvántartásba vételétől számított öt éven át nem részesült a IV. fejezetben meghatározott egyetlen támogatásból sem.

10. § (1) Az előadóművészeti iroda a törvényben meghatározott adatok közlése, illetőleg igazolása esetén a kérelmezőt nyilvántartásba veszi és – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – kategóriákba sorolja.

(2) Az előadóművészeti szervezet besorolása a nyilvántartásba vétellel egyidejűleg, azt követően évente a tárgyévet megelőző év március 31. napjáig a külön jogszabály szerinti besorolási adatlapon teljesített adatszolgáltatás alapján történik.

(3) A határidő elmulasztása esetén az iroda a következő évre vonatkozóan nem sorolja be az előadóművészeti szervezetet.

(4) Nem kell besorolni az állam által fenntartott, valamint a 4. § d) pontjában foglalt közszolgáltatási szerződéssel rendelkező előadóművészeti szervezeteket.

11. § (1) Az I. kategóriába kell besorolni azt a színházat, bábszínházat, amely évente legalább 180 előadást tart, és amennyiben

- a) társulat közreműködésével bemutatókat hoz létre, a megtartott előadások legalább 50%-a a színház saját előadása, vagy
- b) produkciós színház, évente legalább egy bemutató előadást tart, vagy
- c) befogadó színház, az általa játszott előadások több, mint 50 %-a nem saját előadása.

(2) A II. kategóriába kell besorolni azt a balett- vagy táncegyüttest, befogadó színházat, amely évente legalább 50 tánc- és mozgásművészeti előadást tart.

(3) A III. kategóriába kell besorolni azt a szabadtéri színházat, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi színházat, amely évente legalább 20 színházi előadást tart, amelyből legalább egy új bemutató.

(4) Az I-III. kategóriákba való besorolás feltétele, hogy az előadóművészeti szervezet

a) önkormányzati költségvetési szervként működik vagy önkormányzattal kötött, az e törvény szerinti központi költségvetési hozzájárulás igénybevételének időtartama alatt érvényes közszolgáltatási szerződéssel rendelkezik, és

b) vezetőjét az e törvényben foglalt szabályoknak megfelelően bízták meg.

(5) A IV. kategóriába kell besorolni azokat a magánszínházakat, amelyek legalább 2 éve működnek és nem felelnek meg az I-III. kategóriába sorolás feltételeinek.

12. § (1) Az I. kategóriába kell besorolni azt a szimfonikus zenekart, kamaraszimfonikus zenekart, kamarazenekart (a továbbiakban együttesen: zenekarok), amely évente legalább 50, és azt az énekkart, amely évente legalább 40 előadást tart és a tárgyévet megelőző évben teljesítette a miniszter által külön jogszabályban meghatározott fizető nézőszámot.

(2) A besorolás feltétele, hogy az előadóművészeti szervezet

- a) önkormányzati költségvetési szervként működik vagy önkormányzattal kötött, az e törvény szerinti központi költségvetési hozzájárulás igénybevételének időtartama alatt hatályos közszolgáltatási szerződéssel rendelkezik,
- b) az alaptevékenysége ellátásához szükséges, a szakmai normáknak megfelelő létszámban működik,

- c) tagjainak legalább 80 %-a felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező zene- vagy énekművész,
- d) rendelkezik a tevékenység ellátásához szükséges a jogszabályban meghatározott tárgyi feltételekkel,
- e) vezetőjét az e törvényben foglalt szabályoknak megfelelően bízták meg.

(3) A II. kategóriába kell besorolni azokat a zenekarokat és énekkarokat, melyek legalább 2 éve működnek, és a (2) bekezdésben foglalt együttes feltételeknek nem felelnek meg.

13. § Közzolgáltatási szerződés a közzolgáltatás nyújtására irányuló, legalább három évre szóló szerződés, amely az állam vagy önkormányzat és a közzolgáltatást végző előadóművészeti szervezet kapcsolatát szabályozza, tartalmazza a teljesítendő előadás- vagy hangversenyszámot, a szolgáltatás nyújtásának időtartamát, helyét, a teljesítésért járó díjazást.

IV. FEJEZET

AZ ELŐADÓMŰVÉSZET TÁMOGATÁSA

1. Cím

A támogatási rendszer alapjai

14. § (1) E fejezet szerinti központi költségvetési hozzájárulást a költségvetési szervként vagy a külön törvény szerint közhasznúvá minősített szervezetként működő előadóművészeti szervezetek fenntartói, ennek hiányában az előadóművészeti szervezetek kaphatnak. A támogatás feltétele – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - az előadóművészeti iroda által történő nyilvántartásba vétel.

(2) A 21. § alapján kiírt pályázati támogatásokból a nyilvántartásban nem szereplő előadóművészeti szervezet is részesülhet.

(3) A támogatás maximális mértéke nem haladhatja meg az elszámolható költségek 100%-át. Az elszámolható költségek körébe olyan költségek tartoznak, amelyek a kulturális támogatási célok megvalósítása során felmerült, igazoltan erre a célra fordított költségek.

(4) A központi költségvetési hozzájárulásra vonatkozó adatok, valamint a külön jogszabályban meghatározott adatok – a személyes adatok kivételével - közérdekű adatoknak minősülnek és nyilvánosak, az előadóművészeti iroda honlapján bárki számára hozzáférhetőek.

(5) A besorolást megalapozó változás-bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén az előadóművészeti iroda a támogatást igénylőt kizárja a tárgyévet követő évi , e törvény szerinti központi költségvetési hozzájárulásokról.

2. Cím

A besorolt színházak, balett- vagy táncgyűttesek központi költségvetési hozzájárulásának mértéke és igénybevételeinek feltételei

15. § (1) Az I. kategóriába besorolt színházak, bábszínházak fenntartóját fenntartói ösztönző részhozzájárulásból és művészeti ösztönző részhozzájárulásból álló központi költségvetési hozzájárulás illeti meg.

(2) A fenntartói ösztönző részhozzájárulás összege a fenntartó önkormányzat költségvetési rendeletében meghatározott, a tárgyévet megelőző évi fenntartói támogatással arányos.

(3) A színházak a fenntartói ösztönző részhozzájárásként megállapított támogatásból a fenntartó döntése szerint részesülnek, ha az előírt feltételeknek a fenntartó több színháza is megfelel.

(4) Az egyes színházakat megillető, a költségvetési törvényben megállapított művészeti ösztönző részhozzájárást a tárgyévet megelőző második év fizető nézőinek száma arányában kell kiszámítani. Az opera-, operai igényű klasszikus operett-, a balett-, a tánc-, a gyermek-, továbbá a stúdióelőadások, valamint a bábszínházak nézői esetében a fizető nézők számát a költségvetési törvényben meghatározott súlyozással kell figyelembe venni.

(5) A fenntartói ösztönző részhozzájárást és a művészeti ösztönző részhozzájárást összegét a költségvetési törvény a színházakat, bábszínházakat fenntartó, illetve támogató valamennyi önkormányzatra lebontva határozza meg.

16. § A II. kategóriába sorolt balett- vagy táncegyüttes, illetve befogadó színház fenntartóját központi költségvetési hozzájárulásként a tárgyévet megelőző évi fenntartói támogatással arányos hozzájárulás illeti meg, melynek mértékét a költségvetési törvény határozza meg.

17. § (1) A III. és IV. kategóriába sorolt színházak támogatása pályázati úton történik. Az elosztásról a miniszter – az általa felkért szakmai kuratórium javaslata alapján- dönt.

(2) A IV. kategóriába sorolt színházak tárgyévi támogatási keretösszege 50 %-a mértékéig a kuratórium javaslata alapján a miniszter legfeljebb három évre szóló kötelezettséget vállalhat a következő évek támogatási kerete terhére.

18. § Ha az I. és II. kategóriába sorolt előadóművészeti szervezet fenntartója a tárgyévet megelőző évi beszámolójában csökkentette a vállalt fenntartói támogatás előirányzatát, a tárgyévben az I. kategóriába sorolt előadóművészeti szervezet esetén a fenntartói ösztönző részhozzájárást, a II. kategóriába sorolt előadóművészeti szervezet esetén a központi költségvetési hozzájárulás arányosan csökken. A fenntartó a csökkentésről szóló döntés meghozatalától számított 15 napon belül köteles tájékoztatni az előadóművészeti irodát. Ennek elmulasztása esetén a 19. § szerinti miniszteri rendeletben foglaltak az irányadók.

19. § A központi költségvetési hozzájárulás, ideértve a fenntartói és a művészeti ösztönző részhozzájárást elosztásának és folyósításának, az igénybejelentés és a pályázatok benyújtásának és elbírálásának, a megítélt támogatások folyósításának részletes eljárási szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

20. § (1) A központi költségvetési hozzájárulás felhasználása abban az esetben tekinthető megfelelőnek, amennyiben zenés színpadi mű előadását a színház a műfajnak és a szakmai szokásoknak megfelelő létszámú zenekar (énekkar, tánckar) bevonásával valósítja meg.

(2) Ha az előadóművészeti szervezet az opera, vagy operai igényű klasszikus operett előadás során a zenekart (énekkart) hangfelvétellel helyettesíti, akkor az előadás esetében nem alkalmazható a 15.§ (4) bekezdése második mondatában meghatározott számítási mód.

3. Cím

A besorolt zenekarok és énekkarok központi költségvetési hozzájárulása igénybevételének feltételei

21. § (1) Az I. kategóriába besorolt zenekar és énekkar fenntartóját a zenekar és énekkar létszáma, a fenntartói támogatás, a hangversenyek és hangfelvételek száma, a fizető nézők száma, az ifjúsági hangversenyek száma és a bemutatott kortárs magyar zeneművek száma alapján külön a zenekarokra és külön az énekkarokra a költségvetési törvényben megállapított arányú központi költségvetési hozzájárulás illeti meg. Az igénybevételi eljárás és a hozzájárulás felosztásának részletes szabályait a miniszter rendeletben állapítja meg.

(2) A II. kategóriába besorolt zenekarok és énekkarok támogatásáról pályázat alapján a miniszter – az általa felkért szakmai kuratórium javaslata alapján - dönt.

(3) A II. kategóriába sorolt zenekarok és énekkarok tárgyévi támogatási keretösszege 50 %-a mértékéig a kuratórium javaslata alapján a miniszter legfeljebb három évre szóló kötelezettséget vállalhat a következő évek támogatási kerete terhére.

(4) Ha az I. kategóriába besorolt előadóművészeti szervezet fenntartója a költségvetési év során csökkenti a vállalt fenntartói támogatást, a központi költségvetési hozzájárulás is arányosan csökken. A fenntartó a csökkentésről szóló döntéséről annak meghozatalától számított 15 napon belül köteles tájékoztatni az előadóművészeti irodát. A tájékoztatás elmulasztása esetén a csökkentésről szóló döntés időpontjától a csökkentés mértékével arányos központi költségvetési hozzájárulást a jegybanki alapkamat kétszeresével növelt mértékben kell visszafizetni.

4. Cím

A miniszter által felügyelt költségvetési fejezetből nyújtható kiemelt támogatások

22. § A miniszter –a fenti támogatásokon kívül- az általa felügyelt költségvetési fejezet előirányzatának terhére pályázatot ír ki elsősorban:

- a) gyermek- és ifjúsági előadások bemutatásának támogatására,
- b) színházi nevelési programok támogatására,
- c) új magyar, illetve hazai kisebbségi nyelvű színpadi művek és zeneművek, valamint kortárs magyar drámák új bemutató keretében történő bemutatására,
- d) előadások tájolására,
- e) a határon túli magyar előadóművészeti szervezetek támogatására,
- f) külföldi színházi, táncművészeti és zeneművészeti fesztiválokon, vendégjátékokon, szakmai fórumokon való részvételre,
- g) szakmai dokumentációs és kutatási tevékenység támogatására.

5. Cím

A központi költségvetési támogatás felhasználásáról való beszámolás

23. § A helyi önkormányzat a támogatás rendeltetésszerű felhasználásáról a mindenkori zárszámadás keretében és annak rendje szerint a tárgyév december 31. napjáig köteles elszámolni. A támogatásnak az adott év december 31-én feladattal terhelt maradványával a következő év június 30-ig kell elszámolni.

24. § (1) A 23. §-ban foglaltakon túlmenően a támogatásban részesült előadóművészeti szervezet fenntartója (amennyiben több előadóművészeti szervezetet tart fenn, szervezetenként), ennek hiányában az előadóművészeti szervezet képviselője a központi költségvetési támogatás felhasználásáról a tárgyévet követő év június 30-ig az előadóművészeti iroda részére szakmai és pénzügyi beszámolót készít.

(2) A központi költségvetési szervként vagy az állam tulajdonosi részesedésével működő gazdálkodó szervezetként működő, valamint a 4. § d) pontjában foglalt közszolgáltatási szerződéssel rendelkező előadóművészeti szervezetek a fenntartójuk felé megtett beszámolót kötelesek az irodának is megküldeni.

(3) A beszámoló elmulasztása a folyamatban lévő támogatás felfüggesztését vonja maga után mindaddig, amíg a beszámoló pótlására nem kerül sor.

(4) A beszámolóban foglaltak – a személyes adatok kivételével – közérdekű adatok.

(5) Az előadóművészeti iroda a beszámolókat összegzi, és azt megküldi a miniszternek, valamint az EMT tagjainak.

(6) A beszámoló formai és tartalmi követelményeit, a benyújtásával és elfogadásával kapcsolatos részletes szabályokat a miniszter rendeletben határozza meg.

5. Cím

A támogatási rendszer központi költségvetési forrásai

25.§ (1) A költségvetési törvény meghatározza az I-IV. kategóriába besorolt színházak, balett- vagy táncegyüttesek és az I-II. kategóriába besorolt zenekarok és énekkarok elosztható támogatásának keretösszegeit.

(2) Az előadóművészetben jelentkező újító törekvések támogatása és a magánszféra versenyképességének erősítése érdekében a IV. kategóriába sorolt színházak pályázati úton elosztható támogatásának aránya a színházak, balett- és táncegyüttesek központi költségvetési hozzájárulás keretösszegének legalább 10 %-a.

(3) A költségvetési tervezés során a tárgyévet megelőző év március 31-ig szolgáltatott adatok szerinti besorolást kell figyelembe venni.

(4) A helyi önkormányzatok központi költségvetési kapcsolataiból származó támogatásokat tartalmazó fejezetben kell biztosítani:

a) az I. – III. kategóriába sorolt színházak, balett- és táncegyüttesek fenntartóit, önkormányzati fenntartó hiányában a közszolgáltatási szerződést kötő önkormányzatot megillető központi költségvetési hozzájárulás keretösszegét, valamint

b) az I. kategóriába sorolt zenekarok és énekkarok fenntartóit, önkormányzati fenntartó hiányában a közszolgáltatási szerződést kötő önkormányzatot megillető központi költségvetési hozzájárulás keretösszegét.

(5) A kultúráért felelős miniszter által vezetett minisztérium költségvetési fejezetében kell biztosítani:

a) a nyilvántartásba vett állami fenntartású színházak, balett- és táncegyüttesek, zenekarok és énekkarok finanszírozását,

b) a minisztériummal az e törvény 4. § d) pontja szerint szerződést kötő előadóművészeti szervezet támogatását,

c) a IV. kategóriába sorolt színházak támogatási előirányzatát,

d) a II. kategóriába sorolt zenekarok és énekkarok támogatási előirányzatát,

e) az e törvény 22. §-a alapján kiírandó pályázati támogatási előirányzatot,

f) az előadóművészeti iroda működéséhez szükséges előirányzatot.

V. FEJEZET

AZ ELŐADÓMŰVÉSZETI MUNKAVÉGZÉS SAJÁTOS SZABÁLYAI

1. Cím

A foglalkoztatottakra vonatkozó eltérő munkajogi szabályok

26. § (1) Az előadóművészeti szervezetekben - a munkáltató személyétől függően- a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, vagy (a továbbiakban: Mt.) a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) szabályait az e fejezetben megállapított eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A művészi és művészeti munkaköröket külön jogszabály határozza meg.

27. § A munkáltató a szakmai végzettségre vonatkozó külön jogszabályban meghatározott rendelkezéseket köteles figyelembe venni, de a művészi munkakörök betöltése esetében kivételesen mentesítheti

a) határozott időre azt, aki az adott munkakörben kiemelkedő művészi teljesítmény nyújtására alkalmas,

b) véglegesen azt, aki művészi teljesítményére tekintettel a Kjt. 63.§-ának (2) bekezdésében meghatározott elismeréssel rendelkezik.

28. § A munkaviszony, illetve a közalkalmazotti jogviszony (a továbbiakban együtt: foglalkoztatásra irányuló jogviszony) - eltérő megállapodás hiányában - határozatlan időtartamra jön létre.

29.§ (1) A határozott időre szóló foglalkoztatásra irányuló jogviszony időtartama – ideértve a meghosszabbított és az előző határozott időre kötött munkaszerződés megszűnésétől számított hat hónapon belül létesített újabb határozott időtartamú foglalkoztatásra irányuló jogviszony tartamát is - az öt évet nem haladhatja meg.

(2) A határozott idejű munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállaló esetében a végkielégítésre a Kjt. szabályai az irányadók.

30. § (1) A művészi és a művészeti munkakör betöltésére létesített határozott idejű foglalkoztatási jogviszony - ha a felek eltérően nem állapodnak meg - az évad végéig tart.

(2) Művészi és művészeti munkakör betöltésére irányuló határozott idejű közalkalmazotti jogviszony - figyelemmel az Mt. 79.§ (5) bekezdésére - a felek megállapodása alapján más esetben is létesíthető.

(3) Művészi és művészeti munkakörben határozott időre létesített foglalkoztatásra irányuló jogviszony esetén a munkáltató a jogviszony meghosszabbítására vonatkozó ajánlatát vagy a továbbfoglalkoztatásra irányuló nemleges nyilatkozatát legkésőbb a határozott időtartam lejáratára évében március 1-jéig írásban közli a foglalkoztatottal.

(4) A munkáltató ajánlatára a foglalkoztatott április 30 –ig írásban nyilatkozik.

(5) Ha a munkáltató elmulasztja a (4) bekezdésben meghatározott nyilatkozat megtételét, köteles a foglalkoztatottat – annak kérésére - legalább a lejárató szerződésnek megfelelő feltételekkel továbbfoglalkoztatni.

31. § (1) A munkáltató a karmester, karnagy, színművész, magánénekes, magántáncos, segédszínész, csoportos szereplő munkakörben foglalkoztatott foglalkoztatásra irányuló határozatlan idejű jogviszonyát rendes felmondással, illetve felmentéssel (a továbbiakban együtt: felmondás) akkor is megszüntetheti, ha a foglalkoztatott számára munkaszerződésben vagy ennek hiányában a 32.§ (3) bekezdésében megállapított előadásszám legalább 50 %-a mértékéig a következő évadban nem tud művészi feladatot biztosítani, különösen az előadóművészeti szervezet megváltozott művészeti koncepciójával, vagy a munkáltató működésével összefüggő egyéb ok miatt.

(2) A munkáltató az (1) bekezdésben meghatározott esetben a felmentésről, illetőleg a felmondásról szóló döntéséről a foglalkoztatottat legkésőbb március 1-jéig előzetesen tájékoztatja.

(3) Ha a munkáltató az (1) bekezdés alapján szünteti meg a határozatlan idejű jogviszonyt, a foglalkoztatottat – kollektív szerződésnek a foglalkoztatottra nézve kedvezőbb rendelkezése hiányában – a munkáltatónál töltött legalább

a) tíz év után négyhavi,

b) tizenöt év után nyolc havi,

c) húsz év után tizenkét havi

átlagkeresetének megfelelő végkielégítés-kiegészítés illeti meg.

(4) Ha a (2) bekezdés szerinti tájékoztatás időpontjában a foglalkoztatott az Mt. vagy a Kjt. szabályai szerinti felmondási tilalom alatt áll, a felmondás csak a tilalom megszűnését követően közölhető.

(5) A munkáltató az Mt. 89.§ (3) bekezdésére, illetve a Kjt. 30.§ (1) c) pontjára hivatkozva, a határozatlan idejű jogviszonyt minőségi csere, illetve tartós szakmai alkalmatlanság jogcímen megszüntetheti.

32. § (1) A művészi és művészeti munkakörben foglalkoztatott teljes munkaidejének számítása a munkahelyén elrendelt munkavégzés ideje, a rendelkezésre állás ideje és a munkahelyen kívüli felkészüléshez szükséges idő alapján történik.

(2) A művészi és művészeti munkakörben foglalkoztatott a próbák és előadások ideje alatt, továbbá az azokhoz kapcsolódó, a foglalkoztatott személyes részvételét is igénylő feladatok ellátásához (így különösen a ruhapróba, a hang- vagy fénybeállítás, az előkészítő és befejező tevékenységek) szükséges időtartamban köteles munkahelyén tartózkodni.

(3) Az évadonként kötelező előadásszám – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel –

a) színművész esetében száz előadás,

b) magántáncos esetében hatvan előadás;

c) magánénekes esetében ötven előadás;

d) segédszínész esetében százhetven előadás,

e) csoportos szereplő esetében évadonként száznyolcvan előadás.

(4) A felek az (3) bekezdésnél 25 %-kal magasabb vagy alacsonyabb évadonkénti előadásszámban is megállapodhatnak.

(5) A (3) bekezdésben nem említett művészi és művészeti munkakörök esetében a kollektív szerződés, annak hiánya esetén a munkaszerződés állapítja meg a kötelező előadásszám felső határát.

(6) A munkahelyen elrendelt munkavégzés idejének számítása szempontjából előadás esetében annyi munkaórát kell elszámolni, amennyi az előadás és az azt megszakító szünetek összessége. Színpadi próba esetében – ha kollektív szerződés másként nem rendelkezik - egy próba négy munkaórát jelent, az egyéb próbák időtartamát a kollektív szerződés, ennek hiányában a munkáltató határozza meg. Ha a próba a munkáltató utasítása alapján négy óránál hosszabb ideig tart, a negyedik óra után megkezdett óránként másfél munkaórát kell elszámolni, a főpróbahét kivételével, amikor a próba és a főpróba időtartama öt óra lehet. A fizető közönség előtt zajló főpróbát egy előadásnak kell számítani. A munkahelyen elrendelt munkavégzés időtartamába be kell számítani a próbához, illetve előadáshoz kapcsolódó előkészítő és befejező feladatok ellátásához szükséges időtartamot.

(7) A munkahelyen kívüli felkészülési időt akkor lehet elszámolni, ha erről a munkaszerződésben megállapodtak. Ebben az esetben a felkészüléshez szükséges időként munkanaponként átlagosan két óra számolható el.

(8) Rendelkezésre állási időként a munkáltató által ténylegesen elrendelt időtartam számolható el.

33. § Amennyiben a rendező, koreográfus, dramaturg, lektor, díszlet-, jelmeztervező, festő, szobrász, bábtervező, scenikus, világítástervező, zenei vezető, rendező-asszisztens, koreográfus-asszisztens, díszlet – jelmeztervező-asszisztens munkakörben foglalkoztatott a munkaidejét munkaszerződése alapján maga osztja be, számára rendkívüli munkavégzés címén díjazás nem jár.

34. § A foglalkoztatott munkaidejét nem érintő munkavégzésre irányuló további jogviszony létesítését – a tudományos, oktatói, lektori, szerkesztői, valamint a szerzői jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység, továbbá a közérdekű önkéntes tevékenység kivételével – a foglalkoztatott köteles a munkáltatónak előzetesen bejelenteni, amely összeférhetlenség esetén a további jogviszony létesítését megtilthatja.

35. § Az állam által fenntartott, valamint az I-III. kategóriába sorolt színháznál, illetve I. kategóriába sorolt zenekarnál, énekkarnál munkaviszony keretében foglalkoztatottak személyi alapbére nem lehet kevesebb azon fizetési osztály fokozatához tartozó illetménynél, amelybe az azonos feladatot ellátó, azonos időtartamú közalkalmazotti jogviszonnyal rendelkező és a

besorolásnak megfelelő végzettségű közalkalmazottat kell besorolni. Az időtartam tekintetében a munkaviszonyban, vagy közalkalmazotti jogviszonyban töltött időt együttesen kell figyelembe venni.

36. § (1) A magántáncos, és a tánckari tag munkakörben foglalkoztatott a közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban töltött idő alapján kétévenként eggyel magasabb, a Kjt. szerinti fizetési fokozatba lép.

(2) A magasabb fizetési fokozat elérésével a kétéves várakozási idő újra kezdődik.

37.§ (1) A művészi munkakörben foglalkoztatott az előadáson történő közreműködésért – kollektív szerződés vagy munkaszerződés alapján – külön díjazást, illetve illetménykiegészítést (fellépti díj) kaphat.

(2) A nem művészeti munkakörben foglalkoztatott munkavállalót a munkakörébe nem tartozó, közönség előtt történő színpadi szereplésért közreműködési díj illeti meg. A közreműködési díj mértékét, tekintettel a feladat nehézségére és jellegére, kollektív szerződés, annak hiányában a munkáltató állapítja meg. A közreműködési díj a Kjt. pótlékalap 5% - 50 %-ának megfelelő összeg lehet.

(3) A munkáltató ügyletet rendelhet el az Mt. 127. § (2)-(7) bekezdésében meghatározott eseteken kívül is. Az ügyleti díj mértéke a személyi alapbér vagy az alapilletmény legalább 40%-a.

(4) A (2) – (3) bekezdésekben meghatározott díjakat kollektív szerződés vagy munkaszerződés átalányban is meghatározhatja.

(5) A nem művészeti munkakörben foglalkoztatott munkavállaló számára naptári évenként kollektív szerződés rendelkezése alapján legfeljebb ötszáz óra rendkívüli munkavégzés rendelhető el.

38. § (1) A munkáltató az Mt. 134.§ (2) bekezdésében foglaltaktól eltérően, a rendes szabadság kiadása során, nem köteles a munkavállalónak az alapszabadsága egynegyedére vonatkozó kérését figyelembe venni, ha az a munkáltató üzemszerű működését veszélyeztetné.

(2) Évenként öt munkanap pótszabadság jár a külön jogszabályban felsorolt művészi és művészeti munkakört betöltő foglalkoztatottnak.

Az opera-, szimfonikus-, kamara- és egyéb zenekari tag, az énekkari tag, valamint a tánckari tag munkakört betöltő munkavállalóra vonatkozó eltérő szabályok

39. § A zenekari és énekkari tag esetében a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létrehozásának feltétele az eredményes szakmai meghallgatás, melynek részletes szabályairól kollektív szerződés, annak hiányában a munkáltató rendelkezik.

40. § (1) A zenekari tag havi szolgálatszám – legfeljebb háromhavi munkaidőkeret figyelembe vételével - legfeljebb harminckét szolgálat, az évi szolgálatok száma legfeljebb háromszáznolc szolgálat. Egy szolgálat időtartama három, színpadi próba esetében négy munkaóra.

(2) Az énekkari tag havi szolgálatszám – legfeljebb háromhavi munkaidőkeret figyelembe vételével-legfeljebb huszonnyolc szolgálat, az évi szolgálatok száma legfeljebb kétszáznyolcvanhat szolgálat. Egy szolgálat időtartama három, színpadi próba esetében négy munkaóra.

(3) A tánckari tag havi szolgálatszám – legfeljebb háromhavi munkaidőkeret figyelembe vételével-legfeljebb huszonnyolc szolgálat, az évi szolgálatok száma legfeljebb kétszáznyolcvanhat szolgálat. Egy szolgálat időtartama színpadi próba esetében négy munkaóra, egyéb próbák időtartamát a kollektív szerződés, annak hiányában a munkáltató állapítja.

- (4) Munkaszerződésben az (1)-(3) bekezdésben meghatározottnál legfeljebb 25 %-kal alacsonyabb szolgálatszámot is meg lehet határozni.
- (5) Amennyiben az énekkari vagy tánckari tag foglalkoztatója zenés színpadi művek előadásával foglalkozó színház a felek megállapodása a (2) és (3) bekezdésben foglaltaknál legfeljebb 20%-kal magasabb szolgálatszámot állapíthat meg.
- (6) Az (1)-(3) bekezdés alkalmazása szempontjából egy szolgálat egy előadást vagy egy próbát jelent. Amennyiben a próba időtartama rövidebb, mint két munkaóra, akkor fél szolgálatot kell elszámolni.
- (7) A szolgálatot követően elrendelt további munkavégzés esetében megkezdett óránként további másfél munkaórát kell elszámolni.

2. Cím

A munkáltató vezetője munkakörének betöltésére vonatkozó különös szabályok

- 41. §** (1) Költségvetési szervként működő előadóművészeti szervezetnél a munkáltató vezetőjével (a továbbiakban: vezető) – az e törvényben foglalt eltérésekkel - az Mt. vezető állású foglalkoztatottakra vonatkozó rendelkezései alkalmazásával munkaviszonyt kell létesíteni.
- (2) A vezető feladatainak ellátására pályázatot kell kiírni.
- (3) A pályázatot a munkáltatói jogkör gyakorlója írja ki, és köteles a pályázati felhívást a minisztérium honlapján közzétenni. A közzététel napjának a minisztérium honlapján való megjelenést kell tekinteni.
- (4) A szakmai munka folytonossága érdekében a pályázatot a munkáltatói jogkör gyakorlója legalább hat hónappal a határozott idejű jogviszony megszűnése előtt hirdeti meg. A pályázat benyújtásának határideje a közzétételtől számított harminc nap lehet.
- (5) A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell a vezetői munkakör betöltésének feltételeit, a javadalmazást, a munkaviszony kezdő és befejező időpontját, az előadóművészeti szervezet éves költségvetésének tervezett fő előirányzatait, valamint a fenntartónak – ha rendelkezik ezzel- az előadóművészeti szervezet művészi arculatával, művészeti vezetésének módjával, teljesítménymutatóival, a foglalkoztatással kapcsolatos koncepcióját. A pályázati kiíráshoz kapcsolódóan pályázati dokumentáció vagy személyes konzultáció lehetőségének biztosításával megfelelő tájékoztatást kell nyújtani a pályázó számára a szervezetről, valamint arról, hogy a pályázatban foglaltak megvalósításáról szóló beszámoltatás milyen módon történik.
- (6) A munkáltatói jogkör gyakorlója a pályázati felhívás elkészítésében való közreműködésre és a pályázatok véleményezésére szakmai bizottságot kér fel, melynek tagjai:
- az Előadóművészeti Tanács érintett szakmai kollégiuma négy, továbbá
 - a miniszter egy,
 - az előadóművészeti szervezet közalkalmazotti tanácsának vagy üzemi tanácsának egy,
 - a reprezentatív szakszervezet egy, továbbá
 - a munkáltatói jogkör gyakorlójának két delegáltja.
- (7) A szakmai bizottság a pályázatokat értékeli és támogatott pályázatnak azt minősíti, amely a pályázatok véleményezésén jelenlevő bizottsági tagok többségének támogató szavazatát megkapta. A szakmai bizottság több pályázatot is minősíthet támogatottnak. A szakmai bizottság üléséről, és a szavazás eredményéről írásbeli jegyzőkönyv készül, amelyet nyilvános meghallgatás során ismertetni kell a döntéshozóval, és a helyben szokásos módon közzé kell tenni.
- (8) A pályázatokat, a benyújtási határidőt követő harminc napon belül kell elbírálni.

(9) A munkakör betöltéséről - a szakmai bizottság véleményének mérlegelése alapján - a munkáltatói jogkör gyakorlója tizenöt napon belül dönt.

(10) Amennyiben a pályázat eredménytelen, úgy legkésőbb az eredménytelenségről szóló döntéstől számított harminc napon belül újra ki kell írni a pályázatot.

(11) Eredménytelen pályázati eljárás esetén a korábbi vezető, vagy annak helyettese határozott időre, de legfeljebb az új vezető kinevezéséig megbízható a vezetői feladatok ellátásával.

(12) A benyújtott pályázat tartalma – törvény eltérő rendelkezése hiányában – csak a pályázó beleegyezésével közölhető harmadik személlyel. Sikertelen pályázat esetén a pályázó részére a pályázati anyagot vissza kell juttatni. Amennyiben a pályázó az általa benyújtott, személyes adatokat tartalmazó adathordozót a pályázat elbírálási határidejétől számított kilencven napon belül nem veszi át, azokat meg kell semmisíteni és személyes adatait törölni kell.

42. § (1) A vezető munkakörének ellátásával szakirányú felsőfokú végzettséggel és legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkező személy bízható meg. Szakirányú felsőfokú végzettségnek minősül a felsőfokú oktatási intézményben szerzett, az intézmény alaptevékenységének megfelelő diplomával vagy oklevéllel, továbbá a jogász, illetve a közgazdász oklevéllel tanúsított végzettség. Az előadóművészeti szervezetben megfelelő végzettséggel rendelkező gazdasági vezetőt kell foglalkoztatni, ha a vezető nem rendelkezik főiskolai, vagy egyetemi szintű vezetési szervezési vagy pénzügyi-gazdasági végzettséggel.

(2) Szakmai gyakorlatnak minősül a valamely előadóművészeti szervezetnél a szervezet alaptevékenységének megfelelő és ahhoz közvetlenül kapcsolódó munkakörben eltöltött idő.

(3) A miniszter a kinevezési jogkör gyakorlójának javaslatára a szakmai gyakorlati idő követelménye alól vagy a meghatározott végzettség, illetve szakképesítés megszerzése követelménye alól felmentést adhat.

(4) A vezető a fennálló közalkalmazotti jogviszonyát a munkaszerződés megkötéséig köteles megszüntetni vagy a vezetői munkakör betöltésének időtartama alatt szüneteltetni.

43. § (1) A munkaviszony öt évre jön létre, február 1-jével kezdődik és január 31-vel végződik. Ha a munkaviszony megszűnésére eltérő időpontban kerül sor, a következő munkaviszony kezdete ettől eltérő időpont is lehet.

(2) A vezető munkakörének betöltésénél megfelelően alkalmazni kell az Mt. vezető állású munkavállalókra vonatkozó összeférhetetlenségi szabályait azzal, hogy az Mt. 191. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alól - indokolt esetben – a munkáltatói jogkör gyakorlója felmentést adhat.

44. § A miniszter a pályázati eljárásról a munkáltatói jogkör gyakorlójától tájékoztatást kérhet.

45. § A 41-44. § szabályait alkalmazni kell a Gt. hatálya alá tartozó, állami vagy önkormányzati fenntartású, nyilvántartásba vett előadóművészeti szervezetek esetén is.

3. Cím

A produkciós szerződés

46. § (1) Produkciós szerződés a nyilvántartásba vett előadóművészeti szervezet és művészi tevékenységet folytató magánszemély között, kizárólag meghatározott művészeti produkcióban történő személyes közreműködésre köthető.

(2) A produkciós szerződés alapján a megbízott művészeti tevékenység folytatására, a megbízó díjazás megfizetésére kötelezett.

(3) A produkciós szerződést írásba kell foglalni.

(4) Az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a produkciós szerződésre az ellátandó művészi tevékenység jellegétől függően a Ptk. megbízási vagy vállalkozási szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

47. § (1) A művész megbízott köteles művészi adottságainak megfelelően, a tőle elvárható gondossággal tevékenységet folytatni, a szerződésben meghatározott előadásokon és próbákon közreműködni.

(2) A megbízott a szerződés megkötése előtt köteles a megbízót tájékoztatni arról, hogy más foglalkoztatóval, megbízóval kötött szerződés alapján, milyen időtartamban és rendszerességgel, milyen művészi feladatot lát el.

48. § (1) A megbízó köteles a megbízott számára felajánlani az Ekho tv. szabályai alkalmazásának lehetőségét, illetve – a megbízott erre vonatkozó nyilatkozata alapján – az Ekho tv. szerint eljárni.

(2) Ha a felek a szerződésben úgy állapodnak meg, hogy a megbízó a tevékenység időbeosztásáról rendelkezhet, akkor a megbízónak a művészeti tevékenység időbeli beosztását a tárgyhót megelőzően legalább harminc nappal írásban közölni kell.

49. § Produkciós szerződés csak egy adott produkcióban meghatározott művészi feladat ellátására köthető.

4. Cím

Az önálló tevékenységet folytató előadóművész jövedelempótló járadéka

50. § (1) Jövedelempótló előadóművészi járadék (a továbbiakban: előadóművészi járadék) illeti meg azt a magánszemélyt, aki a külön jogszabályban meghatározott szervezetnél kérelmezte nyilvántartásba vételét, és okirattal igazolja azt,

- a) hogy a tárgyévet megelőző évben önálló tevékenységet folytató előadóművészként legalább ötven előadáson, vagy legalább száz felvételi napon audiovizuális (így különösen film, televíziós mű) alkotás(ok)ban vagy hangfelvétel(ek) rögzítésében (együtt: felvétel) vagy előadáson és felvételen összesen legalább nyolcvan alkalommal közreműködött az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló 2005. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Ekho tv.) 3.§-ának (3) bekezdésében felsorolt előadóművész foglalkozású személyként megbízási, felhasználási vagy produkciós szerződéssel, az e törvény alapján nyilvántartásban vett előadóművészeti szervezet(ek)nél, továbbá a rádiózásról és televíziózásról szóló törvény alapján közszolgálati műsorszolgáltatónak minősülő szervezetnél, valamint a mozgóképről szóló törvény és a Nemzeti Kulturális Alapról szóló törvény alapján támogatásban részesülő pályázónál foglalkoztatták,
- b) az előadóművészi tevékenység folytatása alatt előadóművészi járulékfizetési kötelezettségének eleget tett,
- c) a tárgyévet megelőző évben bevétele nem haladta meg a hárommillió forintot,
- d) adószámmal rendelkezik.

(2) Nem illeti meg előadóművészi járadék azt a magánszemélyt, aki a tárgyévet megelőző évben kilencven napot meghaladóan

- a) egyéni vállalkozó volt, vagy
- b) gazdasági társaság tagjaként tevékenykedett, illetve
- c) az adózás rendjéről szóló törvény szerint munkaviszonyban állt, vagy
- d) saját jogú nyugdíjas vagy betöltötte a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt.

51. § (1) Az előadóművészi járadék összegét az előadóművészi járulék alapját képező bevétel összegének alapulvételével kell kiszámítani. A kiszámítás során a tárgyévet megelőző naptári éven belül az előadóművésznak azt a jövedelmét kell figyelembe venni, amely után

előadóművészi járulékot fizetett. Az előadóművészi járulék befizetéséről az 50. § (1) bekezdésben meghatározott szervezet, valamint az előadóművészi járadék alapját képező naptári év bevételéről az állami adóhatóság igazolást állít ki.

(2) Az előadóművészi járadék kiszámításának alapja az (1) bekezdésben meghatározott bevétel havi átlaga.

(3) Az előadóművészi járadék egy napra eső összege a (2) bekezdésben meghatározott előadóművészi járadék alap harmincad része.

(4) Az előadóművészi járadék havi összegének alsó határa megegyezik az öregségi nyugdíj - az előadóművészi járadékra való jogosultság kezdő napján hatályos - legkisebb összegének 90 %-ával. Az előadóművészi járadék havi összegének felső határa az öregségi nyugdíj legkisebb összegének háromszorosa.

(5) Az előadóművészi járadék kifizetéséhez szükséges forrást az előadóművészek járulékfizetése és az azt kiegészítő állami költségvetési hozzájárulás biztosítja, melynek mértékét – a tárgyév megelőző év befizetéseit is figyelembe véve - a költségvetési törvény határozza meg.

52. § (1) Az előadóművészi járadék igénybevételének minimális időtartama harminc nap. Az előadóművészi járadék folyósításának időtartama naptári évenként legfeljebb kilencven nap.

(2) Az előadóművészi járadék folyósításának kezdő napja a tárgyév április 1-je, illetve az előadóművésznek az 50. § (1) bekezdésben meghatározott szervezetnél történő igénybejelentését követő tizedik naptári nap.

(3) Ha az előadóművész a járadék folyósításának a számára meghatározott időtartamát teljes mértékben nem vette igénybe, az ismételt folyósításnál a járadékfolyósítás időtartamának alapját képező előadóművészi tevékenység idejét a tényleges járadékfolyósítási időtartamnak megfelelően csökkenteni kell.

53. § Az önálló tevékenységet folytató előadóművész abban az időszakban nem jogosult jövedelempótló járadékra, amikor

a) kereső tevékenységet folytat, és jövedelme a tárgyhónapban meghaladja a tárgyév első napján érvényes legkisebb munkabér összegét, vagy

b) a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló törvény alapján táppénzben, GYES-ben, vagy

c) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény (a továbbiakban: Flt.) alapján folyósított vállalkozói járadékban, álláskeresési járadékban, álláskeresési segélyben, továbbá a kereset-kiegészítésben és keresetpótló juttatásban részesül.

54.§ A befizetendő járulék mértéke az önálló tevékenységet folytató művész havi bevételének 4%-a.

55. § (1) Az előadóművészi járadék folyósításának megszüntetésére az Flt. 28. §-ban foglaltakat, szüneteltetésére a 29. §-ban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

(2) Az előadóművészi járadékban részesülő személyt megillető jogok és kötelezettségek tekintetében az Flt. munkanélküli ellátásban részesülő személyre vonatkozó rendelkezéseit, a előadóművészi járadék visszafizetése tekintetében az Flt. 37.§-ban és 38. §-ban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell e fejezet szabályainak figyelembevételével. A előadóművészi járadékkal kapcsolatos államigazgatási ügyekben az Flt. VIII. fejezetének szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(3) Az előadóművészi járulék befizetésének, egyéni számlavezetésének, nyilvántartásának, és a járadék kifizetésének, a kifizetés és pénzkezelés ellenőrzésének, a költségviselés rendjét a miniszter állapítja meg.

VI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Értelmező rendelkezések

56. § E törvény alkalmazásában:

1. bábszínház: báb- és gyermekelőadásokat bemutató, alaptevékenysége szerint elsősorban a gyermek és ifjúsági korosztálynak játszó, saját játszóhellyel rendelkező színház,
2. balett- vagy táncegyüttes: táncművészeti alkotásokat bemutató előadóművészeti szervezet,
3. befogadó színház: előadások bemutatására alkalmas játszóhellyel rendelkező, társulat nélküli színház,
4. bemutató: az előadóművészeti szervezet által létrehozott olyan előadás, amelyet az adott személyi összetételben (így különösen a főbb szereplőket, a rendezőt, koreográfust, díszlet- és jelmeztervezőt tekintve) első alkalommal mutatnak be a nyilvánosságnak,
5. előadás: prózai, zenés, táncos színpadi művek személyes előadóművészi teljesítménnyel, fizető közönség jelenlétében történő nyilvános bemutatása,
6. hangverseny: zeneművek személyes előadóművészi teljesítménnyel, fizető közönség jelenlétében történő nyilvános bemutatása,
7. előadóművészeti szervezet: az önálló jogi személyiségű színház, balett- vagy táncegyüttes, szimfonikus zenekar, énekkar, kamara-szimfonikus zenekar, kamarazenekar, kamarakórus, amely alaptevékenységeként előadóművészeti tevékenységet lát el,
8. énekkar: oratorikus vagy a cappella művek előadására alkalmas előadóművészeti szervezet,
9. évad: az előadóművészeti szervezetek tevékenységének a naptári évtől eltérő időegysége, a szabadtéri színházak kivételével az augusztus 1-jétől július 31-ig terjedő időszak,
10. fenntartó: bármely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, amely az előadóművészeti szervezet felett felügyeleti vagy tulajdonosi jogokat gyakorol,
11. fenntartói támogatás: a fenntartó által nyújtott működési támogatás, amelybe nem számít bele a központi költségvetési hozzájárulás,
12. főpróba: a bemutatót megelőzően, közönség jelenlétében vagy anélkül tartott összpróba,
13. főpróbahét: a bemutatót megelőző egy hét, melynek során főpróbák és egyéb próbák szolgálják a bemutató művészi céljainak optimális megvalósítását,
14. játszóhely: színházi előadás nyilvános bemutatására technikailag alkalmas, a vonatkozó jogszabály feltételeinek megfelelő épület, épületrész, vagy szabadtéri színpad,
15. kamara-szimfonikus zenekar: olyan zeneműveket játszó előadóművészeti szervezet, melynek az előadásenkénti átlagos létszáma legalább 24, legfeljebb 55 fő,
16. kamarazenekar: olyan zeneműveket játszó előadóművészeti szervezet, melynek az előadásenkénti átlagos létszáma legalább 12, legfeljebb 23 fő,
17. kortárs magyar dráma: magyar állampolgár vagy önmagát magyarnak valló élő művész magyarul vagy nemzeti kisebbségi nyelven írt alkotása,
18. kortárs magyar zenemű: magyar állampolgár vagy önmagát magyarnak valló élő vagy 30 évnél nem régebben elhunyt művész alkotása,
19. létszám: a kamarazenekar, kamara-szimfonikus zenekar, szimfonikus zenekar és énekkar esetében a tárgyévet megelőző két évben előadott zenekari, illetve énekkari

- művekben fellépő főfoglalkozású zene, illetve énekművészek átlagos száma, újonnan alakult előadóművészeti szervezetek esetében a tárgyévet megelőző év átlagos száma,
20. magánszínház: állami vagy önkormányzati fenntartó nélkül működő színház, balett- vagy táncegyüttes,
 21. nemzeti és etnikai kisebbségi színház: az országos kisebbségi önkormányzat nyilatkozatával elismert, nemzeti kisebbségi nyelven játszó színház,
 22. operai igényű klasszikus operett: legalább 40 fős szimfonikus zenekar, énekkar, táncosok és magánénekesek közreműködését igénylő zenés darab,
 23. önálló tevékenységet folytató előadóművész: az a természetes személy, aki művészi tevékenységét jellemzően munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban látja el,
 24. produkciós színház: állandó játszóhellyel nem rendelkező, társulattal saját előadásait játszó színház,
 25. saját előadás: olyan színházi alkotás, amelynek előadásához szükséges szerzői jogokkal a felhasználási szerződés alapján meghatározott időre, vagy előadásszámra a színház rendelkezik, és az előadás a színház által szerződtetett alkotó - és előadóművészek művészi tevékenységével jön létre, és a színház szervezésével, a színház költségvetéséből kerül a nyilvánosság elé,
 26. stúdióelőadás: a száz főnél kisebb befogadóképességű játszóhelyen tartott előadás,
 27. szabadtéri színház: állandó – jellemzően természeti vagy építészeti örökséghez kötődő - játszóhellyel rendelkező, a nyári évadban (jellemzően május 1-jétől szeptember 30-ig) játszó színház,
 28. szimfonikus zenekar: olyan zeneműveket játszó előadóművészeti szervezet, melynek az előadásenkénti átlagos létszáma legalább 56 fő,
 29. színház: prózai, zenés, táncos színpadi művek előadásával foglalkozó előadóművészeti szervezet, ide értve a bábszínházat, befogadó színházat, produkciós színházat, magánszínházat, szabadtéri színházat, nemzeti és etnikai kisebbségi színházat,
 30. színházi nevelési program: legalább három óra időtartamú, maximum 40 főből álló csoportnak tartott program, amelynek résztvevői közoktatásban résztvevő gyerekek és fiatalok életkor tekintetében homogén közösségei, valamint amelyben művészeti értéket képviselő előadás vagy előadás-részletek és drámapedagógiai feldolgozó munka komplex, pedagógiai célokat megvalósító módon épülnek egymásra, továbbá szerkezetében és tartalmában igazodik az adott korcsoport életkori és pszichológiai sajátosságaihoz,
 31. színpadi próba: minden olyan próba, amely színpadi körülmények között zajlik, jelmezzel, díszlettel, világítással, hanggal vagy ezek nélkül úgy, hogy a próba közvetlen célja: az alkotás színpadi körülmények között történő előadásának valamennyi művészi, szakmai és technikai feltételének együttes kialakítása és összehangolása,
 32. társulat: művészek olyan csoportja, akik munkaviszony, közalkalmazotti jogviszony, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján egy vagy több évadon keresztül folyamatosan kapcsolódnak egy előadóművészeti szervezethez,
 33. zenés színpadi mű: az opera, az operai igényű klasszikus operett, az operett, a musical, a rockopera, a daljáték, a zenés játék.

Hatálybalépés

57.§ Ez a törvény 2009. január 1-jén lép hatályba.

Átmeneti rendelkezések

58. § (1) A 2010. évre járó központi költségvetési hozzájárulások megállapíthatósága érdekében e törvény hatályba lépésétől számított kilencven napon belül kezdeményezhető a törvény hatályba lépésekor már létező előadóművészeti szervezetek nyilvántartásba vétele.

(2) A hatálybalépés évében az évi előadásszámként a besorolás évét megelőző két év átlagát kell venni.

(3) Az előadóművészeti szervezetek besorolásakor a 11. § (4) bekezdés b) pontjában és a 12. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt előírásokat csak a törvény hatálybalépését követő vezetői megbízások esetében kell figyelembe venni.

(4) A 29. § (1) bekezdésben meghatározott ötéves időtartam számítása az első határozott idejű jogviszonytól kezdődik. Ha az ötéves időtartam a törvény hatályba lépéséig már eltelt, akkor a határozott idejű jogviszonynak az Mt. 79. § (6) bekezdése szerinti határozatlan idejű jogviszonnyá történő átalakulása 2010. január 1-jén áll be.

Felhatalmazások

59. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben jelölje ki az előadóművészeti irodát.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben határozza meg

- a) a nyilvántartásba vétellel és besorolással kapcsolatos hatósági eljárás részletes szabályait,
- b) az I. kategóriába sorolandó zenekarok és énekarok minimális fizető nézőszámát, valamint a tevékenység ellátásához szükséges tárgyi feltételeket,
- c) az egyes művészi és művészeti munkaköröket, valamint a betöltésükhöz szükséges képesítési és egyéb feltételek részletes szabályait,
- d) az e törvény szerinti beszámoló tartalmi elemeit, valamint
- e) az előadóművészi járulék és járadék kezelésével, kifizetésével, nyilvántartásával kapcsolatos feladatokat ellátó szervezetet, továbbá a járadékkal kapcsolatos részletes szabályokat,
- f) az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a 6. § (4) bekezdésében meghatározott igazgatási szolgáltatási díj mértékét.

(3) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben évente, a költségvetési törvény kihirdetésétől számított 60 napon belül rendeletben határozza meg

- a) a II. kategóriába besorolt balett- vagy táncegyütteseket, színházakat megillető központi költségvetési hozzájárulás igénybevételének részletes szabályait,
- b) az I. kategóriába sorolt zenekarokat és énekarokat megillető központi költségvetési hozzájárulás igénybevételének részletes szabályait.

VII. FEJEZET

Módosuló jogszabályok

60. § (1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao. tv.) 4. §-a az alábbi 38., 39. és 40. pontokkal egészül ki:

[4. § E törvény alkalmazásában]

„38. *Előadóművészeti szervezet*: az előadóművészetről szóló 2008. éviszámú törvény szerint nyilvántartásba vett szervezet.

39. *Az előadóművészeti iroda által kiadott igazolás:* olyan okirat, amelyet az előadóművészeti iroda az előadóművészeti szervezet támogatója részére állít ki, és amely tartalmazza a támogatást nyújtó adózó megnevezését, székhelyét, adószámát, illetve a kedvezményre jogosító támogatás összegét. Az előadóművészeti iroda által egy előadóművészeti szervezethez kapcsolódó, egy évben kiadott, adókedvezményre jogosító támogatási igazolások összértéke nem haladhatja meg az előadóművészeti szervezet tárgyévi jegybevételeinek 80 %-ának megfelelő összeget.

40. *Előadóművészeti szervezet jegybevétele:* e törvény alkalmazásában az SZJ 92.31.21.0 Előadóművészet, az SZJ 92.34.13.0. számból a Bábszínházi előadás általános forgalmi adóval csökkentett tényleges jegy- és bérletbevétele.”

(2) A Tao. tv. 8. § (1) bekezdésének *n*) pontja a következő *ng*) alponttal egészül ki:

[8. § (1) Az adózás előtti eredményt növeli:

n) az adóévben visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, véglegesen átadott pénzeszköz és térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értéke, az átvevő által meg nem térített általános forgalmi adó, valamint az adózó által átvállalt kötelezettségnek az adóévi adózás előtti eredmény terhére elszámolt összege, az adóévben térítés nélkül nyújtott szolgáltatás bekerülési értéke, figyelemmel a (4) bekezdésben foglaltakra, kivéve, ha]

„ng) az adózó a támogatást előadóművészeti szervezet tevékenységéhez juttatta, az előadóművészeti iroda által a részére kiadott támogatási igazolásban szereplő összegig.”

(3) A Tao. tv. 22. § (1) bekezdése helyére az alábbi szövegrész kerül:

„22. § (1) Az adózó a 4. § 36. és 39. pontja szerinti, részére kiadott támogatási igazolásban szereplő összegig - döntése szerint - a támogatás juttatásának adóéve és az azt követő három adóév adójából adókedvezményt vehet igénybe.”

61. § (1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló 2005. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Ekho tv.) 3.§ (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„3.§ (2) A közterhek e törvény szerinti megfizetését a (3) bekezdésben említett foglalkozású magánszemély azon bevételeire választhatja, amely az adóévben a Magyar Köztársaság törvényes fizetőeszközében történő kifizetéssel (folyósítással)

a) - a (7) bekezdés rendelkezéseiben foglalt korlátozással - munkaviszonyban, vagy társas vállalkozás személyesen közreműködő tagjaként illeti meg, feltéve, hogy e bevételt eredményező jogviszonyában kizárólag a foglalkozása szerinti tevékenységet folytat, és/vagy

b) a foglalkozása szerinti tevékenységére kötött

ba) vállalkozási szerződés és/vagy

bb) megbízási szerződés, és/vagy

c) az előadóművészeti szervezetek működéséről, támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló törvény előadóművészeti járadékról szóló rendelkezése alapján illeti meg,

és az a)-c) pontban említett esetekben külön-külön és együttesen sem haladja meg az adóévben a (4) bekezdésben meghatározott összeghatárt.

(2) Az Ekho tv. 3. §-ának (3) bekezdésének felvezető szövegrésze a következők szerint módosul, egyúttal a 3. § (3) bekezdése a következő rendelkezésekkel egészül ki:

„(3) Az (1) bekezdés c), valamint a (2) bekezdés a) -c) pontjában említett, FEOR-számmal azonosított foglalkozás:

5311 Színházi fodrász

5312 Színházi kikészítő

5349 Színházi öltöztető
7321 Színházi jelmezkészítő
7323 Színházi fejdíszkészítő
7335 Színházi lábbeli készítő”

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvény megalkotásának szándéka mögött egyrészt annak felismerése állt, hogy **nincsen** az előadóművészeti területre vonatkozó **ágazati szintű szabályozás**. A jogi szabályozás hiánya sok esetben nehézséget okoz, például az ágazatot érintő jogszabályokhoz képest kifejezetten a hivatásos művészeti tevékenységre jellemző eltérések megfelelő szintű megjelenítésére nincs mód (pl. közalkalmazotti törvény).

Másrészt a jogszabály megszületésének szükségességét indokolja az is, hogy az előadóművészeti szervezetek finanszírozásának jelenlegi formái **nem követték** az időközben bekövetkezett jogszabályi, gazdasági **változásokat**, bár mind a fenntartók, mind a szervezetek részéről megfogalmazódott igény a megújításra.

A jogszabály előkészítése során világossá vált, hogy annak **nemcsak a színházakról**, hanem a zene- és a táncművészet szervezeteinek működéséről, állami támogatásáról és sajátos munkajogi szabályairól is szólnia kell, mivel a három művészeti ág olyan szoros kapcsolatban él egymással, nem lehet egyikre sem szabályt alkotni anélkül, hogy érintenénk a másikat (pl. többtagozatos színházak, a zenekarok színházi szolgálata, stb.).

A törvény alapelvei az **egységesség, a megőrzés és megújítás**, valamint az **átláthatóság és kiszámíthatóság**.

1. Az **egységesség** egyrészt azt jelenti, hogy a jogszabály valamennyi előadóművészeti szervezetet kezel, amely az adott művészeti területen működik. Így nyilvántartásba veszi az állami fenntartású színházat ugyanúgy, mint az egyesületi formában működő független színházat. Függetlenül a szervezeti formától, az előírt szakmai kritériumok teljesítése esetén valamennyi előadóművészeti szervezet kérheti a nyilvántartásba vételét, és a feltételeknek való megfelelése alapján kerül a kategóriák valamelyikébe.

Másrészt a törvény egységes munkajogi szabályokat állapít meg az előadóművészeti szervezetekben foglalkoztatottakra, tekintet nélkül arra, hogy azok milyen szervezeti formában működnek.

Harmadrészt egységes szabályokat állapít meg az állami és önkormányzati fenntartású előadóművészeti szervezetek vezetői megbízásaira is, függetlenül attól, hogy költségvetési szervként vagy a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) hatálya alá tartozó társaságként működnek. Jelenleg ugyanis míg a költségvetési szerveknél a vezetői megbízás szabályai a Kjt-ben és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a művészeti, a közművelődési és a közgyűjteményi területen foglalkoztatott közalkalmazottak jogviszonyával összefüggő egyes kérdések rendezésére kiadott 150/1992. (XI. 20.) Korm. rendeletben rögzítettek, és a pályázatadás minden esetben kötelező, addig a közhasznú társaságok, nonprofit gazdasági társaságok esetében a Gt. alapján ilyen kötelezettség sincsen.

2. A megőrzés jegyében a javaslat maximálisan **védi** a különleges értéket képviselő magyar előadóművészeti struktúrát, ugyanakkor **lehetőséget biztosít** annak **bővülésére**, új formációkkal történő kiegészülésére is. A jogalkotó célja egy olyan rendszer megteremtése, amely utat mutat az előrejutáshoz, meghatároz szinteket, de biztosítja a szintek közötti

átjárhatóságot is. Elismeri és egyenrangúként kezeli a hagyományos struktúrán kívüli kezdeményezéseket, egyúttal ösztönzi a struktúrán belülieket az együttműködésre.

3. Az **átláthatóság és kiszámíthatóság** a központi költségvetési hozzájárulások igénybevételére vonatkozik. Cél az, hogy a központi költségvetési hozzájárulást igénybe venni kívánó előadóművészeti szervezetek tulajdonosai számára egyértelmű legyen, hogy mit vár el tőlük az állam, és ezen feltételek teljesítésével milyen támogatásra számíthatnak. A központi forrásból származó támogatások felhasználásának átláthatónak és ellenőrizhetőnek kell lennie, így biztosítható, hogy ténylegesen azon célok megvalósítására fordítsák ezeket a forintokat, amelyre a jogalkotó szánta, többek között a magyar előadóművészet hagyományainak továbbvitelére és megújítására, a kultúrához való hozzáférés biztosítására az esélyegyenlőtlenség csökkentése érdekében, az anyanyelv ápolására, a magyar kultúra nemzetközi megjelenésére.

A törvény célja, hogy elősegítse a színház-, tánc- és zeneművészet kulturális örökségének, sokszínűségének és értékeinek gyarapítását, az előadásoknak, hangversenyeknek a közönség széles rétegeihez való eljuttatását, ezen belül a gyermek- és ifjúsági korosztály előadóművészetekre fogékony nézővé nevelését, a hazai előadóművészet nemzetközi jelenlétét, az előadóművészeti intézményrendszer fejlesztését, valamint a közpénzek hatékony felhasználását elősegítő támogatási rendszer megteremtését. Ennek érdekében javaslatot tesz az előadóművészeti szervezetek (színházak, balett- vagy táncegyüttesek, zenekarok, énekkarok) nyilvántartásának kialakítására, **új típusú**, normatív elemeket tartalmazó, a fenntartók kötelezettségeit és jogosultságait egyértelműen megállapító **finanszírozási modell** bevezetésére. Szól az egyes kategóriákba tartozó előadóművészeti szervezetek támogatási formáiról, szabályozza az **első számú vezetők (igazgatók) kijelölésének rendjét**. Az előadóművészeti munka sajátosságait figyelembe vevő **speciális munkajogi szabályokat** alkot. Javaslatot tesz a színházi és más előadóművészeti szakmai szervezetek **véleménynyilvánítási, javaslattételi** jogosultságát a törvény erejével biztosító **fórum, az Előadóművészeti Tanács** létrehozására is.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A törvény céljainak felsorolása, melyek megvalósulását a jogalkotó a törvény részletes szabályaitól várja.

A művészeti élet szabadságát, a művészeti alkotások és teljesítmények megjelenését a kulturális piacon - a művészeti alkotások és az előadói teljesítmények más jogszabályokban meghatározott védelme mellett - a művészi értékek létrehozását elősegítő, a művészek véleményét befogadó támogatási rendszerrel, ösztönző kedvezményekkel, továbbá a művészek foglalkoztatásának szabályozásával is biztosítani kell.

A művészeti élet szabadsága alapján minden alkotónak joga, hogy legjobb képességeinek megfelelően művészeti alkotást hozzon létre, illetve művészeti alkotás létrehozásában közreműködjön.

2. §-hoz

A törvény hatálya meghatározza, hogy a törvény rendelkezései milyen szervezetekre (előadóművészeti szervezetek, függetlenül a szervezeti formától és a fenntartótól) vonatkoznak. A jogszabály a hatálya alá tartozók számára kötelezettségeket állapít meg és jogosultságokat fogalmaz meg. A kötelezettségek és a jogosultságok kölcsönösen feltételezik egymást, juttatásban csak az részesülhet, aki valamennyi rendelkezésnek eleget tett, annak viszont, aki mindenben megfelel az előírásoknak, a törvény garantálja a neki járó kedvezményeket.

A törvény nem terjed ki a Nemzeti Kulturális Alapból történő támogatásokra. Ezen támogatások célja elsődlegesen az, hogy a szakmai műhelyek folyamatos munkáját biztosítsa, míg az NKA által nyújtott támogatások egy-egy meghatározott projekthez, feladathoz kapcsolódnak.

3. §-hoz

E szakasz határozza meg a törvény alapelveit. A e törvény szerinti szabályoknak megfelelő előadóművészeti szervezetek színház-, zene- és táncművészeti tevékenységet végeznek, ilyen szervezetet bármely természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság alapíthat, a törvény nem szűkíti ennek lehetőségét.

Az Alkotmányban foglalt művelődéshez való jog alapján minden állampolgárnak joga, hogy igénybe vegye az előadóművészeti szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat, hozzájusson a kulturális eredményekhez. Ezen jog érvényre juttatását az állam két módon tudja elősegíteni: kiemelkedő szerepet játszó előadóművészeti szervezetek fenntartásával és nem állami fenntartású előadóművészeti szervezetek támogatásával.

4. §-hoz

A törvény következő része azt részletezi, mely személyek és szervezetek milyen speciális jogkörökkel rendelkeznek az előadóművészeti tevékenység ágazati feladatainak ellátása területén. Elsőként a kultúráért felelős miniszter jogköreit sorolja fel a törvény.

Ezek között szerepel a legfeljebb öt évre szóló többször megújítható közszolgáltatási szerződés megkötésének lehetősége, mely meghatározott művészi feladatokra kivételesen magas művészi színvonalú teljesítményt felmutató –nem állami tulajdonú- előadóművészeti szervezettel köthető, az Előadóművészeti Tanács előzetes véleményezése alapján. A művészeti területen folyton változik, mindig megjelennek olyan új műhelyek, amelyek szétfeszítik a meglévő kereteket, művészeti teljesítményük alapján viszont ott lenne a helyük a támogatandók között. Ezen kezdeményezések egyetlen – jól bevált – módja ezen szerződés megkötése. Az ilyen szervezetek száma nem jelentős, minden művészeti ágban egy-egy ilyen szerződésről lehet szó, melyben pontosan rögzítve van, mit vár el a támogató a támogatási összeg fejében (előadásszám, hangversenyszám, vidéki jelenlét, nyitás az ifjúság felé, stb.). A 3-5 évre szóló középtávú elköteleződés kiszámíthatóvá és tervezhetővé teszi ezen szervezetek működését, és arra is alkalmas, hogy időközben más támogatót találjon.

5. §-hoz

A törvény alapján létrejön az Előadóművészeti Tanács, a miniszter mellett működő, az előadóművészeti élet általános és koncepcionális kérdéseiben döntés-előkészítő, javaslattevő testület. A Tanács keretein belül intézményes formában válik lehetővé a színházi, zenei és táncművészeti szakmai szervezetekkel való szoros kapcsolattartás, hiszen az új fórum

véleménynyilvánítási, javaslattevési jogosultságot ad a szervezeteknek az előadóművészeti területet érintő legfontosabb ügyekben. A törvény meghatározza a Tanács legfőbb feladatait, létszámát, összetételét, működésének rendjének, valamint a működésével járó költségek viselését.

6. §-hoz

A törvény alapján feláll az előadóművészeti iroda, amelynek elsődleges feladata, hogy a támogatást igénylő előadóművészeti szervezetekről nyilvántartást vezet és az előadóművészeti szervezeteket e törvény szerint besorolja. Az iroda látja el az előadóművészeti szervezetek működésével összefüggő államigazgatási, szolgáltatási feladatokat, a támogatásokkal kapcsolatos adatszolgáltatási tevékenységet, illetve igazolásokat ad ki a társasági adókedvezményhez kapcsolódóan. A feladatokat a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal mint előadóművészeti iroda látja el.

7. -9. §-hoz

A törvény bevezeti az előadóművészeti **szervezetek nyilvántartását**, ezzel a művészeti területen eddig nem alkalmazott eljárást vezet be. A nyilvántartásba vétel **alapfeltétele a központi költségvetési hozzájárulás igénybevételének**. A nyilvántartásba vétel **nem kötelező**, azaz nem feltétele az előadóművészeti tevékenység folytatásának.

A törvény **szektorsemleges**, azaz valamennyi, az állami és önkormányzati szférán kívül létrejövő **új kezdeményezés** regisztrálására is mód nyílik. Ezen felül szervezeti formák között sem tesz különbséget a törvény, a tulajdonos felelőssége eldönteni, hogy milyen szervezeti rendben, milyen feladatrendszerű, és milyen művészi profilú előadóművészeti szervezetet működtet.

Nyilvántartásba vételüket a költségvetési szervek és a közhasznú szervezetekről szóló törvény alapján közhasznúvá minősített szervezetek kérhetik. A törvény szabályozza, mely adatoknak szükséges szerepelniük a nyilvántartásban, illetve a változások bejelentési kötelezettségének és a nyilvántartásból való törlésének a feltételeit.

A 7. § (3) bekezdésében hivatkozott külön jogszabály megalkotására a miniszter kap felhatalmazást a törvény 59. § (2) bekezdés a) pontjában.

10. §-hoz

Az előadóművészeti iroda a szolgáltatott adatok alapján kategóriákba sorolja az előadóművészeti szervezeteket, kivéve az állami fenntartású, illetve a miniszterrel közszolgáltatási szerződést kötött előadóművészeti szervezeteket.

A kategóriák meghatározása során a törvény figyelembe veszi azokat az **infrastrukturális, tárgyi és személyi feltételeket**, melyek a tevékenység folytatásához minimálisan szükségesek, valamint a besoroláshoz teljesítendő **szakmai minimumokat** is rendel.

A színházak és a balett- vagy táncegyüttesek számára négy (az előbbiek három, az utóbbiak két kategória valamelyikébe sorolódnak be), a zenekarok és énekkarok két kategória került megállapításra.

11-. §-hoz

A színházak, balett-vagy táncegyüttesek kategóriái:

Az **I. kategóriába** kerülnek, azok a színházak, amelyek társulat közreműködésével bemutatókat hoznak létre, és a megtartott előadások legalább 50%-a a színház saját előadása, az évente legalább egy bemutató előadást tartó produkciós színházak, valamint a befogadó színházak, amennyiben az általuk játszott előadások több, mint 50%-a nem saját előadásuk, valamint a bábszínházak. Valamennyi színháztípusnál feltétel, hogy évente legalább 180 előadást tartsanak.

A **II. kategóriába** kerül az a balett – vagy táncegyüttes, befogadó színház, amely évente legalább 50 tánc- és mozgásművészeti előadást tart.

A **III. kategóriába** kerül az a szabadtéri, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi színház, amely évente legalább 20 színházi előadást tart, amelyből legalább egy új bemutató.

A **IV. kategóriába kerülnek** azok a magánszínházak, amelyek legalább 2 éve működnek. A magánszínházak között a független színházi műhelyek, tánc-és mozgásszínházi műhelyek, független színházi és táncszínházi befogadó színházak, valamint a nonprofit színházi vállalkozások kapnak helyet.

Az I-III. kategóriába való besorolásnak további feltételeit rögzíti a törvény (önkormányzati fenntartó vagy támogató, vezetői megbízás szabályainak betartása).

12. §-hoz

A zenekarok és énekkarok két kategóriája:

Az **I. kategóriába** sorolódnak azok a szimfonikus zenekarok, kamaraszimfonikus zenekarok, kamarazenekarok, amelyek évente legalább 50, és azok az énekkarok, amelyek évente legalább 40 előadást tartanak, valamint megfelelnek a további besorolási feltételeknek.

A **II. kategóriába** kerülnek azok a zenekarok és énekkarok, amelyek legalább 2 éve működnek, és nem felelnek meg a fenti együttes feltételeknek.

13. §-hoz

Ezen szakasz határozza meg, hogy a besorolás szempontjából jelentős közszolgáltatási szerződésnek milyen tartalmi követelményeknek kell megfelelnie.

14. § -hoz

A következő fejezet írja le az előadóművészeti szervezetek központi költségvetési hozzájárulásának részletes szabályait. A szabályozás **új** típusú, **kiszámítható, szakmai követelményeket figyelembe vevő**, a fenntartók kötelezettségeit és jogosultságait egyértelműen megállapító **finanszírozást** javasol. A támogatás mértékének megállapítása eltér az eddigi rendszertől. Az új szisztéma lényege, hogy a **fenntartók szerepe** az

eddigieknél **meghatározóbb** lesz, ez a szerepvállalás azonban a vállalt feladatokhoz igazodó, pontosan **kiszámítható állami hozzájárulást** von maga után.

A 22. § alapján pályázati úton elosztható forrásokra olyan szervezetek is pályázhatnak, amelyek a nyilvántartásban nem szerepelnek. Ezen pályázatok célja olyan kiemelt előadóművészeti feladatok, projektek támogatása, amelyek a rendszer működésétől függetlenek, alkalmasak az új kezdeményezések befogadására. A III-IV. kategóriába sorolt előadóművészeti szervezetek pályázati forrásaihoz csak a besorolt szervezetek juthatnak hozzá.

15.-20. §-hoz

Az I. kategóriába sorolt színházakat fenntartói ösztönző részhozzájárulásból és művészeti ösztönző részhozzájárulásból álló központi költségvetési hozzájárulás illeti meg.

A fenntartói ösztönző részhozzájárulás összege a tárgyévet megelőző évi, a fenntartó költségvetési rendeletében egyértelműen, az adott szervezetre elkülönítve meghatározott fenntartói támogatással arányos. (Az elosztható keretösszeget véve 100 %-nak, az egyes fenntartók támogatását az összes fenntartói támogatáshoz viszonyítva kerül meghatározásra.)

A törvény célja, hogy az előadóművészeti szervezetek működésében érdekelt valamennyi szereplő számára áttekinthető és kiszámítható gazdasági környezetet biztosítson, ezzel lehetőséget teremtsen a saját forrásokról szóló tudatos döntések meghozatalára. A fenntartók magatartása döntő a szervezetek biztonságos működése szempontjából, ezért a központi támogatásnak ez az eleme az ő áldozatvállalásukat ismeri el azzal, hogy magasabb fenntartói támogatáshoz azzal arányosan magasabb központi hozzájárulást biztosít. A fenntartó tárgyévi támogatásának meghozatalakor a költségvetési törvényből már ismeri a központi támogatás neki jutó összegét (ami az ő korábbi döntéseinek folyománya), tehát saját hozzájárulását olyan mértékben állapíthatja meg, ami biztosítja a szervezet biztonságos működését.

A színházak a fenntartói ösztönző részhozzájárulásként megállapított támogatásból a fenntartó döntése szerint részesülnek, ha az adott településen az előírt feltételeknek a fenntartó több színháza is megfelel, vagyis az önkormányzat egy összeget kap, amelyet ő oszthat fel színházai között, ezzel érvényre juttathatja kulturális politikai elképzeléseit.

A művészeti ösztönző részhozzájárulás a tárgyévet megelőző második évi fizető nézőszám arányában oszlik meg azzal, hogy az opera, operai igényű klasszikus operett, balett, tánc, gyermek és stúdió előadások esetében, a bábszínházak nézői tekintetében a költségvetési törvény a súlyozás során magasabb szorzószámot állapít meg. (A színház bejelenti a nézőszámát lebontva ezen kategóriák szerint külön-külön. A felsoroltak nézőszámait meg kell szorozni a költségvetési törvényben meghatározott szorzókkal, így pl. egy opera nézője 1,8-at ér, míg az itt nem említett esetekben minden néző 1-et. A súlyozást követően minden színházra lebontva kijön egy nézőszám, mely a valamennyi, az I. kategóriába tartozó színház összes nézőszámához viszonyított arányában alapozza meg a támogatást.)

A források megteremtésében jelentős szerepe van a szervezetek gazdálkodásának. A törvény a művészeti ösztönző részhozzájárulás bevezetésével a közönségbázis növelését szorgalmazza, a magasabb szorzók alkalmazásával pedig biztosítani kívánja, hogy az igényesebb, magasabb anyagi ráfordítást igénylő műfajok ne kerüljenek háttérbe a színházak műsorkínálatában. Az opera, valamint az operai igényű klasszikus operett nagyzenekart és kórust igényel, a balett, tánc teljesítőképessége fizikai okok miatt korlátozott, a gyermekeknek szóló előadások az

alacsonyabb jegyárak ellenére általában az átlagnál igényesebb scenikai megvalósítást igényelnek, a stúdióelőadások bevételeit pedig a nézőszám korlátozza. Ezért esetükben a fizetőnézők után magasabb támogatási kvóta illeti meg a színházat, ami azonban csak a ténylegesen teljesített előadások után illeti meg a színházat. Ezzel a törvény az elkészült előadások minél nagyobb mértékű „kijátszására”, vagyis a közönségbázis bővítésére ösztönzi az alkotókat. Az önálló bábszínházak nézői után járó szorzó különbözhet a színházak gyermekelőadásait látogató nézőkre alkalmazott szorzótól. A fenntartónak tehát módja van felelősen dönteni arról, hogy előadóművészeti szervezetei a helyi körülményeket is figyelembe véve művészileg, szervezetenként és gazdaságilag a legmegfelelőbb formában működjenek.

A finanszírozási modell szerint a szorzók a következők:

- az operaelőadások esetén 2,0
- balettelőadások esetén 2,0
- táncelőadások esetén 2,0
- operai igényű klasszikus operett esetén
- gyermekelőadások esetén 1,2 és
- stúdióelőadások 1,5 esetén
- bábszínházak nézői esetében 1,2.

A szorzókat évente a költségvetési törvény állapítja meg, így a törvényhozóknak adott esetben lehetősége van a szükséges korrekciók meghozatalára is.

A II. kategóriába sorolt balett- vagy táncegyüttest, befogadó színházat a költségvetési törvényben meghatározott mértékű a tárgyévvel megelőző évi a fenntartó támogatással arányos hozzájárulás illeti meg.

Ebbe a kategóriába jelenleg kevés szervezet tartozik, a balett- és táncegyüttesek többsége színházi szervezet részeként, tagozatként működik, tehát finanszírozása is a színház keretén belül történik. A kategória megteremtésével a táncművészeti szervezetek teljes művészi önállóságának lehetőségét kívánja biztosítani és ösztönözni a törvény a fenntartóknál, ami a táncos szakma régi és folyamatosan hangoztatott legfőbb igénye.

A III-IV. kategóriába sorolt színházak támogatását kiírt pályázat útján, a miniszter által felkért szakmai kuratórium javaslata alapján kell elosztani. A pályázati eljárás részletes szabályait a 13/2008. (IV. 10.) OKM rendelet szabályozza.

A III. kategóriába került nemzeti és etnikai kisebbségi színházak közönségbázisa meghatározott, egy szinten túl nem bővíthető. A szabadtéri színházak lehetőségeit játszási helyszíneik határozzák meg. Ezért esetükben nincs mód normatív jellegű összehasonlításra, számukra továbbra is a pályázati rendszer nyújthat az értékteremtést elismerő központi támogatást.

Fontos garanciális szabály, melynek értelmében a kuratórium javaslata alapján a miniszter a IV. kategóriába sorolt színházak tárgyévi támogatási keretösszege 50 %-a mértékéig legfeljebb három évre szóló kötelezettséget vállalhatna a következő évek támogatási kerete terhére.

Feltételezve, hogy az előadóművészeti szervezetek támogatására e törvény szerint rendelkezésre álló keretösszeg nem csökken, a IV. kategóriába tartozó szervezetek

támogatására rendelkezésre álló keret sem csökken. Így nem fordulhat elő az az eset, hogy a miniszter a tárgyévi kötelezettségvállalásával kimeríti a következő év támogatási keretét.

Az előadóművészeti szervezetek központi költségvetési hozzájárulása juttatásának részletes szabályait miniszteri rendelet szabályozza.

Ennek szabályai kitérnek:

- a fenntartó (közszolgáltatási szerződést kötő önkormányzat) által megküldendő dokumentumok és adatok,
- az arányos hozzájárulás kiszámítási módja,
- a döntés előkészítésében részt vevő szakmai bizottság,
- mely esetekben nem nyújtható hozzájárulás,
- mely szervek útján történik a hozzájárulás igénylése,
- a döntés közzététele és a döntésről való értesítés,
- az utalás ütemezése,
- a hozzájárulással való elszámolás,
- a jogosulatlanul igénybe vett hozzájárulás, továbbá
- az igénybevétel és elszámolás ellenőrzése
- a központi költségvetési hozzájárulás milyen kiadásokra fordítható (állandó fenntartási és üzemeltetési költségek, a tevékenység folytatását közvetlenül szolgáló építési beruházás, felújítás).

21. §-hoz

Az I. kategóriába besorolt zenekarok és énekkarok fenntartóit a központi költségvetési hozzájárulás a szervezetek létszáma, a fenntartói támogatás, az összes hangverseny, illetve hangfelvétel száma, a fizető nézők száma, az ifjúsági hangversenyek száma, továbbá a hangversenyen előadott vagy hangfelvételen rögzített kortárs magyar zeneművek száma alapján illeti meg.

Mivel a műfaj –mint az korábban is kifejtésre került- alapvetően determinálja a létszámot, ezért indokolt, hogy a hozzájárulás elosztásának legfontosabb eleme az együttes létszáma legyen. A fenntartói támogatás figyelembe vétele a fenntartók vállalásának elismerését szolgálja, a fizető nézők száma a látogatottságot értékeli, a hangversenyek száma pedig a teljesített közfeladat mennyiségét jutalmazza. Az ifjúságnak szóló hangversenyek a jövő koncertlátogatóinak kinevelésében nélkülözhetetlenek, a kortárs magyar zeneművek műsorra tűzése pedig a közönség ízlésének formálása, és a zeneszerzés inspirálása szempontjából is meghatározó jelentőségű.

A finanszírozási modell szerint az I. kategóriába sorolt zenekarok és énekkarok fenntartóját a központi költségvetési hozzájárulás az alábbi megoszlásban illeti meg:

- a) a rendelkezésre álló előirányzat 50 %-a a zenekarok, illetve énekkarok létszáma alapján;
- b) a rendelkezésre álló előirányzat 20 %-a a fenntartói támogatás arányában;
- c) a rendelkezésre álló előirányzat 10 %-a az összes hangverseny, illetve hangfelvétel számának arányában;
- d) a rendelkezésre álló előirányzat 10 %-a a fizető nézők számának arányában;
- e) a rendelkezésre álló előirányzat 6 %-a az összes hangversenyen belül az ifjúsági hangversenyek száma alapján;

- f) a rendelkezésre álló előirányzat 4 %-a a hangversenyen előadott vagy hangfelvételen rögzített kortárs magyar művek száma alapján.

Ezen felosztás rögzítésére a költségvetési törvényben kerül sor.

A miniszter rendeletben szabályozza az igénybevétel szabályait:

- a fenntartó (közszolgáltatási szerződést kötő önkormányzat) által megküldendő dokumentumok és adatok körét,
- az arányos hozzájárulás kiszámítási módját,
- a döntés előkészítésében részt vevő szakmai bizottság összetételét és eljárását,
- mely esetekben nem nyújtható hozzájárulás,
- mely szervek útján történik a hozzájárulás igénylése,
- a döntés közzétételét és a döntésről való értesítést,
- az utalás ütemezését,
- a hozzájárulással való elszámolás szabályait,
- a jogosulatlanul igénybe vett hozzájárulással kapcsolatos eljárást, valamint
- az igénybevétel és elszámolás ellenőrzését.

A II. kategóriába sorolt zenekarok és énekkarok támogatását kiírt pályázat útján, a miniszter által felkért szakmai kuratórium javaslata alapján kell elosztani.

Az ide sorolt zenekarok és énekkarok esetén is fennáll az a lehetőség, melynek értelmében a kuratórium javaslata alapján a miniszter az ezen kategóriába sorolt zenekarok és énekkarok tárgyevi támogatási keretösszege 50 %-a mértékéig legfeljebb három évre szóló kötelezettséget vállalhatna a következő évek támogatási kerete terhére.

A fenntartói támogatás csökkentése esetére a színházakéhoz hasonló szabályozás fogalmazódik meg.

22. § -hoz

Ezen paragrafus meghatározza azokat a kiemelkedő kulturális célokat, amelyek megvalósulása érdekében a miniszter pályázatot ír ki. Ide tartozik a gyermek- és ifjúsági előadások bemutatásának, a színházi nevelési programok megvalósulásának, új magyar színpadi művek és zeneművek, valamint kortárs magyar drámák új bemutató keretében történő bemutatásának, a határon túli magyar előadóművészeti szervezetek munkájának, valamint a külföldi színházi, táncművészeti és zeneművészeti fesztiválokon, vendégjátékokon való részvétel támogatása.

A törvény több ponton is kifejezi, hogy célja „a gyermek- és ifjúsági korosztály előadóművészetekre fogékony nézővé nevelésének előmozdítása”. A színházi nevelési programok, és e programokat professzionális szinten, repertoár rendszerben játszó színházi nevelési társulatok ennek a szándéknak a legfontosabb letéteményesei közé tartoznak.

23. -24.§-hoz

Ezen szakasz a közpénzek hatékonyabb és átlátható felhasználását kívánja előmozdítani. Célja, hogy az előadóművészeti iroda adatokkal rendelkezzen, az elszámolás ne csak pénzügyi beszámoló legyen, hanem szakmai szempontú is, annak érdekében, hogy láthatóvá váljék, az állami hozzájárulás milyen közfeladat-ellátáshoz járult hozzá. A szabályozás fontos

része, hogy az állami fenntartású előadóművészeti szervezetek számára is kötelezettség a beszámolás, és az alapvető adatai nyilvánosságra kerülnek.

25. §-hoz

A színházak, balett- vagy táncegyüttesek, zenekarok és énekkarok központi költségvetési támogatásának keretösszegét egy helyen az éves költségvetési törvény számszerűsíti, így láthatóvá válik, hogy az előadóművészeti terület, ezen belül az egyes kategóriák összesen milyen nagyságrendű támogatásra számíthatnak. A törvény meghatározza, hogy az előadóművészeti szervezetek támogatásait mely fejezetekben kell tervezni.

Ezen szakasz rögzíti, hogy az előadóművészetben jelentkező újító törekvések támogatása és a magánszféra versenyképességének erősítése érdekében a IV. kategóriába sorolt színházak pályázati úton elosztható támogatásának aránya a kategóriába sorolt színházak, balett-vagy táncegyüttesek központi költségvetési hozzájárulás keretösszegének legalább 10 %-a kell legyen.

A helyi önkormányzatok központi költségvetési kapcsolatait tartalmazó fejezetben kell biztosítani az I.-III. kategóriába sorolt színházak, balett-vagy táncegyüttesek fenntartóit megillető központi költségvetési hozzájárulás keretösszegét, valamint az I. kategóriába sorolt zenekarok és énekkarok fenntartóit megillető központi költségvetési hozzájárulás keretösszegét.

A kultúráért felelős miniszter által vezetett minisztérium költségvetési fejezetében kell biztosítani a nyilvántartásba vett állami fenntartású színházak, balett-vagy táncegyüttesek, zenekarok és énekkarok finanszírozását, a miniszterrel közszolgáltatási szerződést kötött előadóművészeti szervezet támogatását, a IV. kategóriába sorolt magánszínházak, valamint a II. kategóriába sorolt zenekarok és énekkarok támogatását, az e törvény 22. §-a alapján, kiemelt előadóművészeti feladatokra kiírandó pályázati támogatást, valamint az előadóművészeti iroda működéséhez szükséges pénzeszközöket.

26. §-hoz

A törvény fontos szabályozási területe a színházi, művészi munka sajátosságainak összegzése. Ezek a szabályok azért szükségesek, mert a művészi munkát ugyan igen nehéz szabályok közé szorítani, viszont a művészek foglalkoztatása az esetek nagy részében mégiscsak foglalkoztatotti minőségben, munkáltatóknál történik. A művészeti élet sajátosságaira hivatkozva aligha lehet a munkavállaláshoz fűződő jogokat a művészek esetében kétségessé tenni, ezért a terület sajátosságait, a szakmai szokásokat, a színházi üzem sajátosságait, a művészek terhelhetőségét figyelembe vevő szabályozás szükséges.

A munkajogi szabályok az Mt. és a Kjt szabályaihoz viszonyítva speciális rendelkezések, azaz az Mt. hatálya alá tartozó munkáltatók esetében az Mt.-t, a Kjt hatálya alá tartozó munkáltatók esetében a Kjt.-t az e törvényben szabályozott eltérésekkel kell alkalmazni.

27. §-hoz

A szakmai végzettségi előírások alól –meghatározott feltételek esetén, kivételes esetben-felmentési lehetőséget ad a törvény, mivel a művészeti munka olyan speciális képességeket igényel, amelyek sok esetben nem az iskolai végzettségtől függenek, erre sok példát lehet

felsorolni. Figyelemmel a művészeti élet szabadságának fontosságára, a törvény megengedi az ettől való eltérést, még hozzá minden külön aktus nélkül, a munkáltatóra bízva a művészi teljesítményen, vagy speciális képesség, alkat igényét alapul vevő döntést.

28- 30. §-hoz

A törvény az Mt. és a Kjt. általános szabályát átvéve öt évben korlátozza a határozott idejű jogviszony időtartamát. A munkáltató a határozott idejű szerződéseket elsősorban a színészek számára alkalmazta, így e szabályozás az ő foglalkoztatásukba hoz nagyobb biztonságot.

A törvény rögzíti a színházi szerződtetési rendszer sokéves hagyományainak megfelelő gyakorlatot, biztonságot nyújtva ezzel a művészek és a foglalkoztatók számára egyaránt.

A törvény a végkielégítés szempontjából elismeri az összefüggő, huzamos időn át tartó határozott idejű jogviszonyokat is, összhangban a jelenleg is folyó Kjt. módosítással.

31. §-hoz

A művészek foglalkoztatása során egyes munkakörökben pl. színész a határozott idejű, míg más, jellemzően csoportos munkakörökben, így például a zenekari tag, a határozatlan idejű jogviszony a tipikus. A munkáltatók nem tartják életszerűnek, sőt esetenként művészetellenesnek minősítik a határozatlan idejű foglalkoztatást. Ennek fő oka az, hogy nem tudnak jogszerűen és egyszerűen megválni azoktól a művészekről, akiknek foglalkoztatását szakmai okok miatt nem kívánják folytatni. A hatályos szabályozás szerint olyan indoklási kötelezettségük van, amelynek alapjául legfeljebb a szakmai alkalmatlanságot tudják megnevezni. Ennek bizonyítása rendkívül nehéz, sőt esetenként torz eredményt is hozhat.

A törvény az előadóművészeti foglalkoztatás egyik kulcskérdésére új megoldást kínál. A rendező vagy az igazgató nem azért nem foglalkoztat valakit, mert az rossz munkaerő, vagy alkalmatlan a feladat ellátására, hanem azért, mert más a művészi elképzelése. E helyzetben természetesen a legtöbbet még mindig a művész kockáztat, hiszen, a „más művészi elképzelést” nem lehet jogi érvekkel vitatni. Ennek a hátránynak az elismerése és egyben kompenzációja az új szabályozás.

A munkáltató felmondhatja a határozatlan időre szóló munkaviszonyt, amennyiben a karmester, karnagy, színművész, magánénekes, magántáncos, segédszínész és statiszta munkakörben foglalkoztatottat nem tudja legalább a kötelező előadásszám vagy szolgálatszám 50%-ának mértékéig ellátni feladatokkal. Ez nem szakmai alkalmatlanság vagy alkalmatlanság kérdése, egyszerűen arról van szó, hogy más a művészi elképzelés, és ennek ilyen foglalkoztatási következményei lehetnek.

Viszont ennek ára az, hogy az általános szabályok szerint járó juttatások (felmondási idő, végkielégítés) mellett a művész további összegre válik jogosulttá. Megjegyzendő, hogy az Mt. védelmi szabályainak (pl. védett kor, szakszervezeti tisztségviselők védelme) érvényesülését nem érintik a fenti szabályok, valamint a munkáltató részéről fennálló indoklási kötelezettséget sem.

32. §-hoz

A művészi munka a munkahelyen és a felkészülésre fordított időből áll, hasonlóan a pedagógusok, vagy felsőoktatás oktatóinak munkaidő szabályozásához.

A művészi és művészeti munkakörben foglalkoztatott a próbák és előadások ideje alatt, továbbá az azokhoz kapcsolódó, a foglalkoztatott személyes részvételét is igénylő feladatok

ellátásához (így különösen a ruhapróba, a hang- vagy fénybeállítás), valamint az előadáshoz és próbához kapcsolódó előkészítő és befejező feladatok ellátásához szükséges időtartamban köteles munkahelyén tartózkodni.

A munkahelyen kívüli felkészülés különösen a művészi munkakör ellátásához szükséges egyéni szakmai tanulási és gyakorlási tevékenység, a művészeti tevékenységével összefüggő előadások és más művészeti események látogatása, a szakmai képzés, továbbképzés, továbbá a megfelelő színpadi megjelenéshez szükséges fizikai, pszichikai és esztétikai felkészülés.

E törvény nevesíti a teljesítendő előadások számát is.

Az előadásszám tényleges teljesítése, mint minden más munkavégzés esetében is, attól függ, hogy a munkáltató elrendeli-e a munkát, vagy sem. Ha nem rendeli el, vagy alacsonyabb számban rendeli el, ezért a művészt hátrány nem érheti. Ha művész hibájából nem teljesül az előadásszám, azt a hibát a munkajog eszközeivel kell megoldani.

33.-34. §-hoz

E törvényben nevesített munkakörben foglalkoztatott munkaidejét a munkavállaló javaslata alapján határozza meg a munkáltató, amelyért rendkívüli munkavégzés címén díjazás nem jár.

További jogviszony létesítését az összeférhetetlenségi okok miatt a foglalkoztatott köteles bejelenteni, hiszen az előadóművészeti szervezeteknél foglalkoztatottakra jellemző, hogy több helyen szerepelnek, közreműködnek egyidejűleg, ezek összehangolása nagyon pontos előzetes tervezést igényel.

35.§-hoz

A törvény több ponton is irányt szab a központi költségvetési hozzájárulás felhasználásának, védve és feltárva a művészek különböző, eddig háttérbe szorult érdekeit. A központi költségvetési hozzájárulás kiemelt célja a művészek helyzetének olyan megváltoztatása, amely az indokolatlan hátrányok kiküszöbölését, ezzel egyidejűleg a sajátosságok figyelembevételét célozza.

A közalkalmazotti minimális tarifarendszer bértételeinek alkalmazása valamennyi munkaviszonyban azonos a közoktatásban és a felsőoktatásban már közel másfél évtizede bevezetett szabályozással. Az előadóművészeti szervezetek döntő többsége jelenleg is közalkalmazottakat foglalkoztató költségvetési szerv. A javasolt szabály néhány nonprofit gazdasági társasági formában működő fővárosi színházat és zenekart érint. Általában ezekben a szervezetekben is hasonló a bérszínvonal, mint a közalkalmazottaknál. Jelentősége az, hogy a jövő tekintetében garanciális szabály, melynek alapján a közpénzből finanszírozott munkát hasonló színvonalon kell díjazni, tekintet nélkül a munkáltató szervezeti formájára.

36.§-hoz

A táncos pályafutás a legrövidebb, legjobb esetben sem haladhatja meg a 25 évet, melynek során a fizikum rendszerint oly mértékben károsodik, hogy a további, más munkakörben folytatódó foglalkoztatás is gyakran kétséges. Ennek megoldására a törvény lehetőséget biztosít, hogy két évente a Kjt. szerint magasabb fizetési fokozatba léphet.

A táncművészek sajátos, semmilyen más közalkalmazotti munkakörrel össze nem hasonlítható szakmai életpályát futnak be. Bár a hivatásos pálya igen fiatal korban kezdődik

(18-20 éves kortól), a táncosok szakmai pályafutásukat általában 40-45 éves korukban fejezik be.

A táncosok munkaeszköze, a művészi kifejezés és alkotás eszköze az emberi test. A táncművész a hivatásos pálya során sokszoros túlterheltségnek van kitéve. A szakmai pályafutás során a sérülésveszély fokozott, és ha a sérülés bekövetkezik, akkor az akár hosszabb időre, rosszabb esetben végleg lehetetlenné teszi a szakma gyakorlását.

Az igazán aktív korszak, ha valamilyen súlyosabb sérülés nem következik be, akkor is legfeljebb 10-20 év. Ezt követően a test fokozatosan elfárad, és természetesen az évek múlása is az átlagosnál lényegesen komolyabb, és hátrányos nyomokat hagy.

A hatályos szabályozás szerint, az egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíjáról szóló 5/1992.(I. 13.) Korm.rendelet alapján a magántáncosok 20, a többi táncos 25 év pályán eltöltött időt követően befejezhetik aktív pályafutásukat az öregségi nyugdíjazás szabályait alapul véve.

Ez a szabály kedvező, hiszen legalább minimális egzisztenciális biztonságot nyújt számukra. Azonban a megállapított nyugdíj csak az eltöltött szolgálati időt és az általános szabályok szerinti jövedelmet veheti figyelembe. Ennek eredményeként a megállapított nyugdíjak alig haladják meg a mindenkorinál legalacsonyabb öregségi nyugdíj összegét. A táncművész mögött a nyugdíj megállapításához minimálisan szükséges húsz évet alig meghaladó szolgálati idő áll (a szolgálati idő alapján kb. 65%-os nyugdíj megállapítás a jellemző), míg a nyugdíj összegét jövedelem oldalról meghatározó közalkalmazotti illetménye pedig a közalkalmazotti illetménytábla közepe táján található. Vagyis amennyiben időközben nem szereztek valamilyen rokon (pedagógus, koreográfus, balettmester, stb.) vagy más szakvégtettséget, akkor egyetlen jövedelmük a minimális nyugdíj.

37.§-hoz

A művészi munkakörben foglalkoztatott az előadáson történő közreműködésért – kollektív szerződés vagy munkaszerződés alapján – külön díjazást kaphat. A művészi teljesítményeket és feladatokat a munkabér (illetmény) nem képes önmagában differenciáltan tükrözni. Például színész munkakört tölt be egyaránt az előadásban epizodistaként néhányszor megjelenő művész és az előadás főszereplője, aki szinte végig jelen van a színpadon (aki miatt egyébként esetleg nagyon sokan vesznek jegyet az előadásra). A külön díjazás az eltérő feladatok és teljesítmények honorálását szolgálja.

A színházak életében természetes helyzet az, amikor a színpadi műszak dolgozói statisztai jellegű feladatot is ellátnak egy-egy előadásban, az ezen paragrafusban szereplő szabályozás az ilyen feladatért kifizethető díjazás mértékét szabályozza.

Az e törvény szerinti előadóművészeti szervezetek társadalmi közszükségletet kielégítő alapvető szolgáltatást nyújtanak. Az Mt. 129. §-a alapján a munkáltató ügyletet rendelhet el e közszükséglet folyamatos kielégítése érdekében. Az a foglalkoztatott, aki napi munkaidején felül ügyletet teljesít, ügyleti díjra jogosult. Az ügyleti díj mértéke a személyi alapbér vagy az alapilletmény legalább 40%-a.

Ezen díjakat, kollektív szerződés vagy munkaszerződés átalányban is meghatározhatja.

38.§-hoz

A színházi munkarend sajátosságait tükrözi a szabadság kiadására vonatkozó szabályozás, továbbá hiánypótló jellegű a pótszabadság kérdésének szabályozása. A művészi és művészeti munka fokozott pszichikai és gyakran fizikai terhelést jelent, rendkívül koncentrált és megkülönböztetetten stresszel járó tevékenység. A 38.§ (1) bekezdése a szabadság kiadásának korlátozását is kezdeményezi, alárendelve a művész munkavállalókat az intézménytípus sajátosságainak. A művészeknek nincs hétvégéjük, ünnepnapjuk, nagyon nehezen regenerálódnak, szabadidejük is a munkájukkal terhelt, hiszen egy-egy előadásra való felkészülés nem fejezhető ki valójában munkaidőben. Megjegyezzük továbbá, hogy a korábbi szabályozásban a jogalkotó az érintett kör számára 12 nap munkaköri pótszabadságot biztosított (3/1980. KM rendelet).

39-40.§-hoz

A zenekarok és énekarok esetében az általános szabályok érvényesek az ezen pontokban megfogalmazott eltérő szabályokkal, amelyek az eddigi gyakorlatot tükrözik ezen a területen.

41-45.§-hoz

Az intézmény első számú vezetőjének kinevezése fontos döntés az előadóművészeti szervezet életében, hatása túlmutat magán az intézkedésen, hiszen középtávra meghatározza a szervezet művészi arculatát, működésének legfőbb jellemzőit, az ország színházi palettáján, a megye és a székhely kulturális életében betöltött szerepét. Ennek megfelelően a törvény - tekintet nélkül az előadóművészeti szervezet szervezeti formájára - egységes szabályrendszert javasol az állami és önkormányzati fenntartású előadóművészeti szervezetekre. Erre azért van szükség, mert a közfeladat az eltérő szervezeti formában működő szervezetek esetében is azonos, így a közpénzfelhasználás biztosítékainak is azonosnak kell lenniük.

A törvény a jelenlegi és a módosítás alatt lévő költségvetési intézményi szabályozást veszi alapul, újdonság, hogy pontosan szabályozza a pályázat kiírásának, a megbízás kezdetének és lejártának, az értékelő-javaslattevő szakmai bizottság felkérésének időpontját, a bizottság összetételét és feladatait, véleményük megismertetésének kötelezettségét.

A szakmai bizottság munkájának fontos eleme a megfelelő szakmai reprezentáció és a nyilvánosság.

A vezetői megbízás határozott időre szól, azonban minden esetben februárban kezdődik, a színházi szokásoknak megfelelően, hogy az új évadra történő szerződtetést már az új direktor végezhesse. Lényeges, hogy a pályázati eljárás már jóval (hat hónappal) a határozott idő lejártá előtt meginduljon, így biztosítja a folyamatos munkát és az esetleges váltásra való felkészülést is.

46-49. §-hoz

A javaslat célja, hogy a megbízási és a vállalkozási szerződések általános szabályait a terület sajátosságainak megfelelően konkretizáló, produkciós szerződést fogalmazzon meg, amely egyaránt megkönnyíti a művészeti megbízók és megbízottak, valamint nem utolsósorban a szerződéseket minősítő szervek munkáját.

50-55.§-hoz

A javaslat egy teljesen új jövedelempótló ellátási rendszert fogalmaz meg az önálló tevékenységet folytató előadóművészek számára. Ez az önkéntesség, az öngondoskodás elemeit egészíti ki az állami hozzájárulás és kedvezmény elvével. A jövedelempótlás a művészeket azokon az időszakokon segítheti át, amikor munkájuk jellege, a foglalkoztatás sajátossága miatt nem jutnak jövedelemhez. Ez nem a klasszikus munkanélküliség helyzete, egy életmód része, amelyben a bevételek, jövedelmek teljesen hullámzóak és egyenetlenek, ebben a személyi körben viszont minimális az esély a tartalékolásra, ezért szükség van a reálisan munkát nem kínáló időszakokban is segítségre. Ez a járadék elsősorban az alternatív, kortárs műfajokban – évi hárommillió bevétel alatt kereső - érintett előadóművészek számára jelenthet nagyobb biztonságot.

56. §-hoz

E szakaszban határozza meg a törvény során alkalmazandó alapfogalmakat. Mivel a speciális ágazati, az előadóművészeti szervezetekre vonatkozó fogalmakat a jogrendszer megfelelő szinten eddig nem fogalmazta meg, nagyszámú értelmező rendelkezés szükséges a törvény és a végrehajtási rendeletek pontos értelmezhetősége érdekében.

57.-58. §-hoz

Ezen szakaszok a törvény hatálybalépését és az átmeneti rendelkezéseket határozzák meg, mivel a bevezetés évében rövidebb idő áll rendelkezésre a nyilvántartásra.

59. §-hoz

Felhatalmazást ad a Kormány és a miniszter részére a törvényben meghatározott részletszabályok kidolgozására.

60. §-hoz

Az adórendszerbe beépített **ösztönző elemekkel új szereplőket** sikerülhet bevonni a színházak támogatásába, kibővítve a támogatók körét a gazdasági élet szereplőivel is. Az előadóművészeti területet támogatók körének bővítése, a szponzoráció előmozdítása, ezáltal a közvetlen állami támogatások további bővítésének mérséklése céljából társasági adókedvezményt vezet be.

A jegybevétellel limitált támogatás megjelenése valóságosan több szegmensűvé tenné a bevételi oldalt. Az állam és a fenntartó önkormányzat túlsúlyos jelenléte csökkenhetne végre, és a színház legfontosabb teljesítménymutatója, a jegybevétel is **valóságos tényezővé** válna.

61. §

A módosítás célja az ekho személyi hatályának pontosítása és kiegészítése olyan színházi munkakörökkel, amelyeket az alkotás, előadás folyamatát közvetlenül érintik.

Javasoljuk, hogy a színházi területen dolgozó fodrászokra, maszkmesterekre és más színházi szakmákra is kiterjedjen az ekho választásának lehetősége, mivel ezen szakmák a színházi

alkotó folyamatban éppen olyan nélkülözhetetlen tevékenységek, mint a „díszletező, díszítő” szakmák, ezáltal elismerésre kerülne ezen tevékenységek sajátossága.